

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
BİREYSEL ÇALGI DERSİNE YÖNELİK TÜKENMİŞLİK
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ:
(KARADENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Zafer Ali YILDIRIM

TRABZON
Ocak, 2019

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
GÜZEL SANATLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
MÜZİK EĞİTİMİ BİLİM DALI

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
BİREYSEL ÇALGI DERSİNE YÖNELİK TÜKENMİŞLİK
DÜZEYLERİNİN İNCELENMESİ:
(KARADENİZ BÖLGESİ ÖRNEĞİ)

Zafer Ali YILDIRIM

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü'nce Yüksek
Lisans Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Danışmanı
Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR

TRABZON
Ocak, 2019

Trabzon Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğü'ne

**Bu çalışma jürimiz tarafından Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalında
YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir. 22/01/2019**

Tez Danışmanı :Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR

Üye : Doç. Dr. Ferit BULUT

Üye : Dr. Öğ. Üy. Zuhâl DİNÇ ALTUN

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Emin AŞIKKUTLU

Enstitü Müdürü

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Tezimin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalardan bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Trabzon Üniversitesi tarafından kullanılan “bilimsel intihal tespit programı”yla tarandığını ve hiçbir şekilde “intihal içermediğini” beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

Zafer Ali YILDIRIM

22 / 01 / 2019

ÖN SÖZ

Bu çalışma Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tükenmişlik Düzeylerinin neler olduğu ve tükenmenin sebeplerinin neler olduğunun incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

Çalışmam boyunca danışmanlığımı yapan ve çalışmanın yürütülmesi sırasında bilgisinden ve tecrübelerinden devamlı olarak faydalandığım değerli hocam, Doç. Dr. Meltem DÜZBASTILAR'a ve çalışma boyunca benden desteğini esirgemeyen değerli arkadaşım Gülçe EYÜPOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım. Ayrıca, çalışmalarım sırasında ölçüğünden yararlandığım sayın Doç. Dr. Demet GİRGIN'e sonsuz teşekkürü bir borç bilirim.

Çalışmam sırasında her zaman bana destek olan hayat arkadaşım İlke YILDIRIM'a, gerek maddi gerekse de manevi anlamda her daim yanımda olduklarını hissettiren anneme ve babama sonsuz teşekkürler.

Ocak, 2019
Zafer Ali YILDIRIM

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
ÖZET	VII
ABSTRACT	IX
TABLolar LİSTESİ.....	XI
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	XII
KISALTMALAR LİSTESİ.....	XIII
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. Araştırmanın Amacı.....	2
1. 2. Araştırmanın Önemi	2
1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları	3
1. 4. Araştırmanın Varsayımları	3
1. 5. Tanımlar	3
2. LİTERATÜR TARAMASI.....	4
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	4
2. 1. 1. Tükenmişlik Sendromu.....	4
2. 1. 2. Tükenmişliğin Nedeni.....	5
2. 1. 3. Tükenmişliğin Tarihi	6
2. 1. 4. Öğretmenlerde Tükenmişlik	7
2. 1. 5. Öğrencilerde Tükenmişlik.....	8
2. 1. 6. Müzik Öğrencilerinde Tükenmişlik.....	9
2. 1. 7. Müzik Öğretmeni ve Müzik Öğretmeni Adaylarında Tükenmişlik Konulu Yayın ve Araştırmalar	10
2. 1. 8. Orta Öğretim Öğrencileri ile Yapılan Tükenmişlik Konulu Yayın ve Araştırmalar.....	13
2. 1. 9. Farklı Branşlardaki Öğretmen ve Öğretmen Adaylarında Tükenmişlik Konulu Yayın ve Araştırmalar	13
2. 1.10. Literatür Taramasının Sonucu.....	16
3. YÖNTEM	18
3. 1. Araştırma Modeli	18

3. 2. Araştırma Grubu.....	18
3. 3. Verilerin Toplanması.....	20
3. 3. 1. Veri Toplama Araçları	20
3. 3. 2. Veri Toplama Süreci	20
3. 4. Verilerin Analizi.....	21
4. BULGULAR.....	22
5. TARTIŞMA	33
5. 1. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının Demografik Bilgileri ile Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Tartışma	33
6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER	35
6. 1. Sonuçlar	35
6. 2. Öneriler	42
6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler	42
6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler.....	43
7. KAYNAKLAR	44
8. EKLER	49
9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ.....	56

ÖZET

Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Dersine Yönelik Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi: (Karadeniz Bölgesi Örneği)

Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı derslerine özgü tükenmişlik düzeylerinin incelenmesinin amaçlandığı bu çalışma, Karadeniz Teknik Üniversitesi, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi ve Giresun Üniversitesi'nin eğitim fakültelerinde 2017-2018 eğitim öğretim yılında öğrenimini sürdüren 187 müzik öğretmeni adayı ile gerçekleştirilmiştir. Araştırma betimsel araştırma yöntemlerinden tarama (survey) modeli ile yapılmıştır. Ayrıca, araştırmadaki veriler daha önce Girgin (2015) tarafından geliştirilen, güvenilirlik ve geçerliği yapılmış 37 sorudan oluşan "bireysel çalgı tükenmişlik ölçeği" ile toplanmıştır.

Araştırmadan elde edilen veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22,0 programı kullanılarak betimsel analiz yöntemi ile analiz edilip sonuçlandırılmıştır.

Araştırma sonucunda müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunu kız öğrenciler oluştururken araştırmada mezun olunan lise, cinsiyet, ek bir işte çalışma, aylık harçlık miktarı, bireysel çalgı, barınma, akademik not ortalaması, haftalık ders saati değişkenlerine göre bireysel çalgı dersi tükenmişlik durumu arasında anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Ancak bireysel çalgı dersi tükenmişliklerinin sınıf değişkeni açısından grup ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olduğu sonucuna varılmıştır. Bu farklılığın neden kaynaklandığının belirlenmesi için yapılan analizde 3. sınıf müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanları 1. sınıf müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanlarından yüksek bulunmuştur. 4. sınıf müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanları, 1. sınıf müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanlarından yüksek bulunmuştur. 3. sınıf müzik öğretmeni adaylarının da tükenmişlik puanları, 2. sınıf müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanlarından yüksek bulunmuştur. Bu da demek oluyor ki okunulan sınıf derecesi arttıkça öğrencilerin tükenmişlik düzeyleri de artış göstermektedir.

Araştırmada kullanılan ve Girgin (2015) tarafından geliştirilen ölçek tarafımızca ilk kez uygulanmıştır. Araştırmanın bütününde müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersi tükenmişlik düzeylerinde anlamlı bir farklılık olmadığı sonucuna varılmıştır.

Araştırma sonucunda araştırmada kullanılan ölçeğin daha farklı çalışmalarda da kullanılması ve bu araştırma sonuçları ile karşılaştırılması, benzer araştırmaların ilerleyen

yıllarda, daha çeşitli açılardan veya daha detaylı ölçeklerle farklı üniversitelerde veya Türkiye genelinde uygulanabileceği gibi önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Tükenmişlik, Müzik Öğretmeni, Müzik Eğitimi, Bireysel Çalgı.

ABSTRACT

Music Teacher Candidates Investigation of Burnout Levels for Individual Instrument Course: (Blacksea Region Example)

The aim of this study was to investigate the burnout levels of music teacher candidates for individual instrument classes. The study was carried out in the educational faculties of Trabzon University, Samsun 19 Mayıs University and Giresun University.

The research was carried out with a survey model of descriptive research methods. In addition, the data in the study were collected with an "individual instrument burnout scale" ve which consisted of 37 questions which were developed by Girgin (2015) and which were validated and validated

The data were analyzed by using descriptive analysis method using SPSS (Statistical Package for Social Sciences for Windows 22.0) program.

As a result of the study, while the majority of female music teachers were female students, it was concluded that there was no significant difference between high school, gender, additional work, monthly allowance amount, individual instrument, shelter, academic grade point average, weekly course hours and individual instrument lesson burnout status. However, it was concluded that there was a significant difference between the group means of the individual instrument lesson burnout class variables.

In the analysis conducted to determine the reason for this difference, burnout scores of 3rd grade music teacher candidates were found higher than the burnout scores of 1st grade music teacher candidates. Burnout scores of 4th grade music teacher candidates were found to be higher than the burnout scores of 1st grade music teacher candidates. Burnout scores of 3rd grade music teacher candidates were found to be higher than burnout scores of 2nd grade music teacher candidates. This means that as the grade of the class increases, the burnout levels of the students increase to.

It was the first time that; the scale which was developed by Girgin (2015), used by us. Throughout the research, it is concluded that there is no a significant difference on the Burnout level of Music Teacher Candidates towards Individual Instrument Course.

In conclusion, these were suggested that, the scale used in research could be used in the other researches to compare with these research, and in the future, similar researches could be done in other universities across the country with broader perspective and more detailed scales.

Keywords: Burnout, Music Teacher, Music Education, Individual Instrument.

TABLolar LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Müzik Öğretmeni Adaylarının Tanımlayıcı Özellikleri.....	18
2.	Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik Durumu ile İlgili İfadelere Verdiği Cevapların Dağılımları.....	22
3.	Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik Puan Ortalaması.....	30
4.	Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişliklerin Barınma Yerine Göre Ortalamaları	30
5.	Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişliklerin Mezun Olunan Liseye Türüne Göre Ortalamaları	31
6.	Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişliklerin Sınıfı Göre Ortalamaları	31
7.	Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişliklerin Cinsiyete Göre Ortalamaları	31
8.	Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişliklerin Ek Bir İşte Çalışma Durumuna Göre Ortalamaları	32
9.	Akademik Not Ortalaması, Haftalık Ders Saati ve Aylık Harçlık Miktarı ile Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik Puanları Arasındaki İlişki.....	32

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil No</u>	<u>Şekil Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Bireysel çalgı dersi tükenmişlik puanına ilişkin diyagram.....	30

KISALTMALAR LİSTESİ

DKAB : Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi

MEB : Milli Eğitim Bakanlığı

TDK : Türk Dil Kurumu

1. GİRİŞ

Günümüzde insanların çevresel, sosyal, ekonomik ve politik nedenler yüzünden yaşam standartları düşmekte ve insanlar yaşamlarının her alanında bir takım zorluklarla karşılaşmaktadır. Bu zorluklar kimi zaman kişilerin hayatlarındaki bir takım engellere karşı gelebilmesi için gerekli enerjiyi sunarken, kimi zaman da kişilerin yaşam enerjilerini emerek onları hayattan, insanlardan ve sevdikleri gibi pek çok unsurdan soğutabilmektedir. Yaşam enerjisi düşen kişi, hayattan zevk almak, hayatını daha iyi yönlerde ilerletmek yerine hayat beklentilerini sınırlayabilir ve yaşamın güzelliklerine karşı kötümser bir bakış açısı geliştirmeyi seçebilir. Hayata olumsuz bir açıdan bakan kişi için hayat giderek daha anlamsız ve çekilmez olabilmektedir. Kişi, yaşam savaşında karşısına çıkan zorluklarla mücadele etmeden ve bu zorluklar karşısında direnmeden zihinsel anlamda yenilgiyi kabullenebilmektedir. Dolayısıyla, bu kabullenmişlik insanın iç dünyasını derinden sarsan, insanı çaresizlik düşüncesine iten, kişiyi içten içe eriten ve kişilerin hayat standartlarının düşmesine neden olan günümüzün de önemli hastalıklarından biri olarak kabul gören tükenmişliğin ortaya çıkmasına neden olabilmektedir.

Tükenmişliğin, insanın duygusal yönünü körelten, yaşama sevincini azaltan ve iş hayatındaki performansını eksi yönde etkileyen bir olgu olduğu Konakay (2013) tarafından da tanımlanırken; tükenmişlik, daha çok insanlara hizmet sunan iş sektöründeki çalışanlarda görülmektedir. Tükenmişlik yaşayan kişi stres altında olduğu için durup dururken psikolojik olarak yaptığı işten kaçmak ister, yapılması gereken işleri erteleyebilir ve olmadık durumlarda sinirlenip patlayabilir (Kaya-Göktepe, 2016). Böylece tükenmişlik; insanlar farkında olmadan yavaşça büyüyerek kontrolü eline alır ve kişiyi istenmeyen davranışlara sürükleyebilir.

Ayrıca, günümüzde bilim ve teknolojinin hızla ilerlemesinden dolayı insanoğlu bu hıza ayak uydurma zorunluluğu hissetmektedir. Bu noktada insanın hayattaki konumu ve rolü, bu teknolojik ilerlemelerin değişim süreçlerinde aktif olarak yer almasına neden olmaktadır. İnsan bu süreçlere uyum sağlamaya çalışırken bir takım güçlüklerle de karşılaşmaktadır (Önal, 2010). Fakat günümüz koşullarına göre insanlara yüklenen iş hayatı ve özel hayattaki değişik roller, toplumun ve ekonomik çevrenin baskıları, yoğun rekabet ortamında bulunan çalışanlardan beklentilerin çoğalması gibi sebeplerle, çalışanlar iş stresini yüksek düzeyde hissetmektedirler. Aşırı iş stresi ve sorunlarla baş edemeyen çalışanlar ise "meslek hastalığı" olarak nitelendirilebilecek tükenmişlik (burnout) sendromu ile mücadele etmek zorunda kalabilmektedir (Polatçı, 2007).

Akkoç ve Tunç (2015), kişiler hayatlarının büyük bir bölümünü çalışarak ve kalan zamanlarını da iş hakkında yapacaklarını planlayarak geçirirler. Çalışma hayatı insanlar için önemli bir yere sahiptir ve hayatın her alanına yayılmıştır. Bu bakımdan, insanları sadece çalıştıkları zaman diliminde değerlendirmemek gerekir. Çoğu kişi iş hayatında güçlüklerle mücadele etmek zorunda kalmaktadır. Değişik iş alanlarında çalışan kişiler yaşanan güçlüklerle farklı tepkiler verebilirler. Bu tepkilerden biri de tükenmişlik olabilir şeklinde tükenmişliği açıklamıştır.

Tükenmişlik yaşayan kişiler sabah kalktıklarında dahi çalışma sonundaki gibi yorgun hissettiklerini, hizmet edecek hallerinin kalmadığını ifade ederler. Bu kişiler işlerine de kendilerini yeterince veremediklerini, hizmet alan kişilere karşıda sorumluluk duygularının azaldıklarını söylerler. Bu yaşanan durum çalışan kişilerde öfkeye ve gerginliğe sebep olur (Dülger, 2014).

Eğitim fakültelerinin müzik öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrencilerin de gerek ders çeşitliliği gerekse de enstrüman konusunda sürekli çalma zorunluluğunun olması ve düzenli, disiplinli bir çalışma gerektirmesi nedeniyle bireysel çalgı derslerine dair çeşitli sıkıntıları ve şikâyetlerinin olduğu bilinmektedir. Bu sıkıntıların artık çalgı çalışmak istememe, çalgılarına gerekli ilgiyi vermeme, bireysel çalgı dersini yürüten öğretmene karşı tavırlarla birlikte çalgı dersinin sadece ders geçme aracı olarak görülmesine kadar gidebilmektedir. Bu sıkıntıların derinine inildiğinde öğretmen adaylarının bireysel çalgı dersi hakkındaki şikâyetlerin nedenlerinin öğrencilerde yaşanabilecek tükenmişlik olabileceği düşünülmüştür.

1. 1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada Eğitim fakültelerinin müzik bölümlerinde okumakta olan müzik öğretmen adaylarının bireysel çalgı derslerindeki tükenmişlik düzeylerinin neler olduğunu belirlemek amaçlanmıştır. Ayrıca cinsiyet, sınıf düzeyi, akademik not ortalaması, haftalık ders yükü, çaldığı müzik aleti, ek bir işte çalışıp çalışmadığı, geleceğine yönelik kaygı durumu ve gibi değişkenleri dikkate alarak tükenmişlik düzeylerinin saptanması amaçlanmıştır.

1. 2. Araştırmanın Önemi

Günümüzde çevremize baktığımızda birçok insanda aniden öfkelenme, devamlı sinirlilik, yardım isteyememe, yalnız kalma ve umutsuzluk duyguları, çaresiz kalma, engellenmişlik, güceniklik, devamlı şüphede olma, bir türlü cesaretini toplayamama ve can sıkıntısı gibi devamlı dillendirilen şikâyetler vb. özelliklerin birçoğunu görmek

mümkündür. Dolayısıyla, yapılan çalışmalara bakıldığında çalışanların çalışma hayatında farklı özelliklerinin olmasından kaynaklı bazı insanlar işlerini büyük bir istekle yaparken bazıları da gönülsüz yaparlar fakat işlerini bir şekilde yürütürler, bazı kişilerin de görev ve sorumluluk bilinci yok denecek kadar azdır ve işlerini ihmal edebilmektedirler (Ceyhan ve Siliğ, 2005).

Her alanda görüldüğü gibi eğitim alanında çalışanlarda da benzer sıkıntıların var olduğu gözlenmiştir. Eğitim alanında öğretmen ve öğrencilerde söz konusu durum fazlasıyla görülmektedir. Bu nedenle, bu çalışma ileride eğitim kurumlarında çalışacak olan müzik öğretmen adaylarının bireysel çalgı dersleriyle alakalı tükenmişlik düzeylerini etkileyen değişkenlerin belirlenmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca bu çalışma, benzer çalışmalara kaynak oluşturmaya, öğrencilerdeki bireysel çalgı dersleri ile alakalı sorunların çözümüne ışık tutmasına, bireysel çalgı dersleri ile ilgili akademisyenlerin öğrencilere karşı daha ılımlı ve anlayışlı yaklaşmasına, öğrencinin çalgısı ile arasındaki bağın kopmamasına, çalgısına daha istekli çalışmasına, derslere daha severek gitmesine ve çalgı derslerinde başarının artmasına katkı sağlayacağı açısından önemli olacağı düşünülmektedir.

1. 3. Araştırmanın Sınırlılıkları

1. Araştırma, Karadeniz Bölgesindeki Karadeniz Teknik Üniversitesi, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi ve Giresun Üniversitesinde eğitim gören 187 müzik öğretmeni adayıyla sınırlıdır.
2. Araştırma, müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine yönelik tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi ile sınırlıdır.
3. Araştırma, Girgin'in (2015) "Bireysel Çalgı Tükenmişlik ölçeği"nin uygulanması ile sınırlıdır.

1. 4. Araştırmanın Varsayımları

1. Araştırma için en uygun yöntem ve tekniklerin kullanıldığı varsayılmıştır.
2. Ankete katılan tüm müzik öğretmeni adaylarının, soruların tümüne samimiyetle cevap verdikleri varsayılmıştır.

1. 5. Tanımlar

Tükenmişlik: TDK'ya göre gücünü yitirmiş olma, çaba gösterememe durumu (URL-1, 2018).

2. LİTERATÜR TARAMASI

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Araştırmanın bu bölümünü tükenmişlik sendromu, tükenmişliğin nedeni, tükenmişliğin tarihi, öğretmenlerde tükenmişlik, öğrencilerde tükenmişlik, müzik bölümü öğrencilerinde tükenmişlik ile müzik öğretmeni ve müzik öğretmen adayları ile ilgili yayın ve araştırmalar kapsamaktadır.

2. 1. 1. Tükenmişlik Sendromu

Tükenmişlik; iş hayatında çalışanların yaşadıkları yoğun stres ve travmalar sonrasında oluşan ve psikolojik olarak duyarsızlaşma, duygusal tükenme, ve kişisel başarıyı azaltan bir sendrom olarak Maslach, Jackson ve Leiter (1986) tarafından 3 boyutta tanımlanmıştır.

1. Tükenmişlik sendromunun ilk boyutu duygusal tükenmedir. Duygusal tükenmeye maruz kalan birey duygularının artmasından ve içsel olarak tükendiğini hissetmesinden dolayı psikolojik olarak kendini işine veremeyeceğini hisseder. Umutsuzluk, mutsuzluk, bezginlik gibi kişiyi negatif yönde etkileyen hislerin fazlasıyla yaşandığı boyuttur.
2. Tükenmişlik sendromunun başka bir yönü, duyarsızlaşmadır. Çalışanların başkalarına karşı alaycı tutumlar sergilemesi, ilgisiz, umursamama, küçük görme, insanlarla olan ilişkilerde sıkıntılar yaşama durumudur.
3. Tükenmişlik sendromunun üçüncü bir yönü, kişisel başarıyı azaltması ve bu nedenle kendinde yetersizlik veya başarısızlık hissetmesi eğilimini ifade eder. Bu durumda kişi kendini suçlu ilan eder ve artık başaramayacağım algısına kendisini inandırır.

Ayrıca, tükenmişlik çeşitli araştırmacılar tarafından farklı şekillerde tanımlanmaktadır. Bu tanımların çoğunda tükenmişlik sendromu; iş stresi, enerji kaybı, güç ve bireyin iç kaynaklarını fazlaca harcaması sonucunda ortaya çıkan yıpranma, yorgun (bitkin) düşme, hayal kırıklığı, tükenme durumu olarak tanımlanmaktayken (Aslan ve Özata, 2008; Girgin, 2015; Güdük, Erol, Yağcıbulut, Uğur, Özvarış ve Aslan, 2015; Tatlıcı ve Kırmıoğlu, 2008) bir başka tanımda da tükenmişlik, İşi gereği duygusal isteklere maruz kalınan ortamlarda fazla çalışmaktan kaynaklanan, fiziksel olarak bitkinlik ve yorgunluk sonucu işe, hayata, çalışılan ortamdaki kişilere karşı olumsuz tutumlarla

yansıması gibi belirtilerle beraber büyüyen bir durum olarak karşımıza çıkmaktadır (Güneş, Bayraktaroğlu ve Kutanis, 2009).

Bu tanımlara göre tükenmişliğin ortaya çıkma nedenleri çeşitlilik göstermektedir.

2. 1. 2. Tükenmişliğin Nedeni

Tükenmişliğin nedenleri araştırmacılar tarafından farklı şekillerde açıklanmış olup bunun, kişisel sebeplerden ve çevresel sebeplerden kaynaklandığı şeklinde ifade edilmiştir. Izgar'a (2003, s. 11) göre bu sebepler "Yaş, medeni durum, çocuk sayısı, çalışma süresi, kişisel yaşamdaki stresler, iş yükü, iş gerilimi, mesleki doyum, memnuniyette azalma, sağlıkla ilgili problemler gibi kişisel araştırmalarda karşılaşılan ve tükenmişlikle ilgili görülen özelliklerin başında gelmektedir". Bazı araştırmalara göre ise, insanın güç elde etmek için para kazanma hırısı, bir yeteneğe erişmek, bulunduğu toplumda bir yer edinmek vb. gibi sonu gelmeyen isteklerle ilişkilidir. Ayrıca, mesleki sorunlar (işveren ve çalışan arasındaki performans beklentisi), stres, kişisel sıkıntılar, iş doyumunu, teknolojik gelişmelerle beraber artan istek ve arzular, sosyal yaşantı, başarının düşmesi, yaş, zihinsel ve duygusal yorulma da tükenmişliğin nedenleri arasında gösterilebilir (Güllüce ve İşcan, 2016; Gündüz, Çapri ve Gökçakan, 2013). Tükenmişliğin belirtileri çeşitli şekillerde anlaşılabilir ve insanın hayatını olumsuz yönde etkileyebilecek bazı şikâyetler ortaya çıkarabilir.

Ayrıca, bazı araştırmalarda tükenmişliğin bireylerin hayatlarında karşılaştığı bazı olumsuz durumlarda yaşadıkları travmalar veya stres oluşturabilecek durumlardan kaynaklanacağı gibi, kişilik bozuklukları, manevi yaşantılar, iş hayatındaki üstün başarı (iş hayatı doyumunu) veya çalışma performansının azalması, dünyevi hayatta ulaşılacak hedefinin olmaması, duygusal anlamda bireyin tükenmişlik hissetmesi, yaşama karşı duyarsızlaşma, hayal kırıklıkları, aşırı sorumluluk duygusu, çaresizlik, kişisel ilişkilerde olumsuz tutumlar gibi konularda kendilerini eksik hissetmesi sonucunda insanların sosyal-psikolojik ve fiziksel hayatlarına dair olumsuz etkiler bırakan bir durum olduğu açıklanmıştır (Konakay, 2013; Küçüksüleymanoğlu ve Eğilmez, 2013; Oruç ve Özgür, 2007; Otacıoğlu, 2008). Tükenmiş bir kişinin yaşadıkları şu şekilde ifade edilmiştir:

"Bağlandığı bir yaşam tarzı ya da ilişkiden, beklediklerini elde edememesine bağlı bir yorgunluk ve hayal kırıklığı içindedir. Eğer insanın beklentileri gerçekten olabileceklerin üzerindeyse ve kişi kendi kafasındaki bu amaca ulaşmaya çalışmakta ısrar ediyorsa, huzursuzluk ve sıkıntı yolda demektir. İçinde bir yerde yoğun çatışmalar yaşamaktadır. Bunun kaçınılmaz sonucu ise öz kaynaklarının, yaşam enerjisinin ve işlev görme yeteneğinin tükenmesidir" (Şahin, 1994, s. 66).

2. 1. 3. Tükenmişliğin Tarihi

“Tükenmişlik kavramı ilk olarak yaşadığı ruhsal olarak işkence görmüş ve hayal kırıklığı sonucunda işinden ayrılarak Afrika ormanlarına giden bir mimarın hikâyesinin anlatıldığı”, yazar Greene’in 1961 yılında yayınladığı “Bir Tükenmişlik Vakası (orijinal adıyla; A Burnt-Out Case)” adlı romanında “Büyük bir bıkkınlık ve kişinin işine duyduğu bağlılık ile idealizminin sönmesi tükenmişlikle ilişkilendirilmiştir” (Akkoç ve Tunç, 2015, s. 4; Kaya-Göktepe, 2016, s. 28).

Ardından Amerika’da 1970’li yıllarda hizmet sektöründe çalışan kesimin sıkıntılarını dile getirmek için kullanılmıştır ve buna “tükenmişlik sendromu” ismi verilmiştir. Tükenmişlik sendromu bulunduğumuz zamanın en önemli problemlerinden biri olarak kabul görmektedir. İnsanlar arası ilişkilerin nasıl olduğu ve bu ilişkilerin kötüye doğru yönelmesiyle ortaya çıkan güçlüklerle ilgili olması ve sosyal bir problem olarak önem kazanmasıyla beraber araştırmacıların ilgilendiği bir alan olmuştur (Budak ve Sürgevil, 2005; Polatçı ve Ardiç, 2007). 1970’lerden günümüze kadar olan süreçte farklı yöntemlerle ve yaklaşımlarla tükenmişlik araştırmaları yapılmıştır. Yapılan araştırmaların çoğu tanımlayıcı ve niteliksel olup; tükenmişlik ile ilgili ilk tanım ise 1974 yılında Freudenberger tarafından yapılmıştır. Freudenberger’e göre tükenmişlik; enerji tükenmesi, isteğin azalması, başarısızlık ve kişideki yıpranma hali olarak tanımlanmıştır. Bu tanımlamadan sonra 1976’da Maslach, tükenmişliğin iş hayatına bağlı yoğun stres nedeniyle ortaya çıktığını belirtmiştir ve tükenmişliği kendi geliştirmiş olduğu ölçeğinde “duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı hissini azalması” olmak üzere üç boyutta incelemiştir (Dülger ve Gezin, 2014; Kaya-Göktepe, 2016).

“1980’lerde yapılan araştırmalarda tükenmişlik deneysel araştırmalar olarak yürütülmüştür. Anketlerden yararlanılmış ve daha geniş örneklerle çalışılmıştır. Bu anketlerde ortak amaç tükenmişliği ölçme olmuştur ve farklı farklı ölçüm araçları geliştirilmiş ve birçok tükenmişlik modeli ortaya çıkmıştır. Bunlar arasında en yaygın olarak kullanılan günümüzde de hala kullanılan Maslach ve Jackson tarafından geliştirilen ölçek “Maslach Tükenmişlik Envanteri” dir. Bu ölçek önceleri hizmet sektöründe çalışanlar için kullanılmıştır. Daha sonraları öğretmenlerin yaşadıkları tükenmişlik sendromuna duyulan ilgiyle beraber “Maslach Tükenmişlik Envanteri” öğretmenler içinde geliştirilmiştir” (Sürgevil-Dalkılıç, 2014, s. 23-24).

Yıllar boyunca tükenmişlik çalışmaları insanlarla yüz yüze iletişimin gerektiği sağlık çalışanları, polislik, avukatlık gibi mesleklerle yapılmıştır. Daha sonraları birebir iletişimin gerektiği bir meslek olması nedeniyle eğitim alanında çalışan kişilerle de yapılmaya başlanmıştır. Eğitim alanında yapılan çalışmalar daha çok öğretmenlerle yürütülmüştür.

Öğretmenler Türkiye’de birçok problemle baş etmeye çalışarak mesleklerini sürdürmektedirler. Bir yandan geçim sıkıntıları, diğer yandan eğitim politikalarındaki sık değişimler, mesleğin zorluk derecesini daha da arttırmaktadır (Gündüz, 2005; Tümkiye ve Çavuşoğlu, 2010).

Eğitim, bireylerin davranışlarını değiştirme ve geliştirme süreci olarak düşünüldüğünde, öğrencideki davranışları geliştirme aşamasında bir araç olarak kabul edilebilir (Küçük, 2012). Dolayısıyla eğitimde öğretmenlerin rolü çok önemli olup, tükenmişlik duygusuna kapılan veya tükenmişlik sendromu yaşayan öğretmen adayları veya öğretmenlerin eğitim- öğretim sürecinden olumlu açıdan etkili olmasının zor olduğu düşünülmektedir. Bu düşünceden yola çıkılarak öğretmenlik mesleğindeki tükenmişlik konusunun açıklanması gerektiğine inanılmaktadır.

2. 1. 4. Öğretmenlerde Tükenmişlik

Öğretmenlerin, öğretim programları ve bu programlarda belirtilen hedefler doğrultusunda eğitim sürecinde gereken uygun yöntem ve teknikleri seçen, uygulamaya koyabilen nitelik ve özelliklere sahip olması beklenmektedir (Akbulut, 2006). Bu beklentiler karşısında öğretmenin karşılanmayan istekleri olması durumunda oluşacak sonuçlarda öğretmenlerin sorumlu olabileceği duygusu öğretmenler üzerinde fazlasıyla baskı oluşturabilmektedir. Bunun sonucunda öğretmen istendik davranışlardan uzaklaşarak hem okula hem de öğrencilere karşı sinik ve olumsuz bir tutum sergileyebilmektedir. Okul ve öğrencilerden beklentilerinin gerçeklerle uyuşmaması sonucunda öğretmenlerde tükenmişlik yaşanabilir ve bu durumun yaşanması öğretmenlerin çalışmalarına ciddi olarak zarar verebilmektedir.

Çokluk (2001), öğretmenlerin meslekte çalıştıkları süreye bağlı olarak birkaç jenerasyonun eğitimin hayatında etkin olarak bulduklarını ve öğretmenlik mesleğini yapan kişilerinde tükenmişlik yaşayabileceklerini belirtmiştir. Bu durumu da; öğretmenin alanında iyi olmadığı için öğretmediği ve öğrencinin öğrenememe sebebinin öğretmen olduğu gibi söylemlerin öğretmenlerin üzerinde baskı unsuru olduğu ve bu nedenle öğretmenlerde; suçluluk duygusu, başarısızlık, hayal kırıklıkları gibi duyguların yoğun olarak yaşanabileceği ve bunlara bağlı olarak öğretmenlerin sınıf içi performans düşüklüğü, hoşgörüsüzlük, derse yeteri kadar hazırlanmama, işi bırakmayı düşünme gibi olumsuz düşüncelerin sonucunda tükenmişlik yaşayabileceklerini belirtmiştir.

Karakelle ve Canpolat’a (2008) göre öğretmenlik, üstlenilen roller ve bu rollerin sağlıklı şekilde yerine getirmede iletişim becerilerinin etkili olarak kullanıldığı bir meslek dalıdır. Bu sebeple oluşabilecek duygusal yoğunluk, stres, kaygı, sıklıkla hayal kırıklığı, çatışma gibi duyguların yoğun şekilde yaşanması ruhsal sıkıntıların çözülmez hale

gelmesine ve öğretmen üzerinde çaresizlik duygusunun yaşanmasına neden olabileceğini belirtmiştir.

Öğretmenlerdeki tükenme yönetici ve eğitim uzmanlarının önceliklerinden bir tanesi olmalıdır ve öğretmenlerin tükenmişliklerinin belirlenmesi için öncelikle tükenmişliğe sebep olan nedenlerin iyi belirlenmesi gerekmektedir. Tükenmişliğe neden olan belirtilerin başa çıkılamaz hale gelmeden önce tespit edilerek sürecin en iyi şekilde takip edilmesi ve zamanında müdahale edilmesi ve gerekli önlemler alınmalıdır (Ardıç ve Polatçı, 2009; Cemaloğlu ve Şahin, 2007).

Tükenmişliğin olumsuz yönleri öğretmeni etkilediği gibi öğrencileri de aynı şekilde etkileyebilir ve öğrencilerde de aynı ruhsal çöküntü halinin belirmesine neden olabilir (Coşkun, 2012). Dolayısıyla yıllar içinde yapılan tükenmişlik araştırmalarına göre öğrencilerde de tükenmişliğin yaşanabileceği görülmektedir.

2. 1. 5. Öğrencilerde Tükenmişlik

Tükenmişlik genel olarak çalışma hayatıyla ilgili bir konu gibi görülse de çalışan konumunda olmayan öğrencilerin de derslerle alakalı aktiviteleri, öğrencilik hayatı boyunca bu aktivitelerle başa çıkmak zorunda olmaları, belirli görev ve sorumluluklar üstlenmeleri öğrenciler açısından bir iş gibi görülebilir (Çelik-Bağrıaçık ve Oral, 2012; Gençdoğan ve Seçer, 2012).

Bu nedenle de okuldaki görev ve sorumluluklar öğrenciler üzerinde birtakım stres ve sıkıntılara sebebiyet vermektedir. Bu sıkıntılar; ders başarısını arttırma çabası, yoğun sınav stres ve kaygısı, ders sayısının fazlalığı gibi öğrenciler üzerinde baskıya sebep olabilecek etkenler olabilir. Böylesi durumlarla başa çıkmak zorunda olan öğrencilerde “tükenmişlik” belirtileri görülebilir. Bu belirtiler motivasyon eksikliği, okula olan ilginin azalması, başarıdaki düşüş ve sonucunda da devamsızlık, okuldan kaçma ve okulu bırakma eylemine kadar gidebilen önemli sayılabilecek sorunlar olabilmektedir (Aypay ve Eryılmaz, 2011; Güllüoğlu ve Güvendeğer-Toksat, 2015).

Ülkemizde; eğitim-öğretim hayatında ilk olarak ilköğretimden orta öğretime geçişte sınav stresini yaşayan öğrenciler daha sonra orta öğretimden üniversiteye geçişte de bu stresi yaşamaktadırlar. Öğrenciler bu sınavları aştıktan sonra kariyer basamaklarından biri olan üniversite eğitimine başlayabilmektedirler.

Bu bakımdan gelecek kaygısı, akademik gelişim ve sosyal alandaki gelişim düzeyleri açısından da üniversite eğitiminin önemli olduğu görülmektedir (Duru, 2008, s.14). Dolayısıyla üniversite eğitimi; akademik olarak öğrencinin hayatında önemli bir süreçtir ve bu süreçte de ara sıra olumsuz şekildeki yaşantılarla karşılaşma olasılığının olması, bu sürecin olumsuz taraflarından birisi olan okul tükenmişliği veya akademik

tükenmişliğin ortaya çıkması muhtemel sonuçlar arasında gösterilebilir (Aypay ve Eryılmaz, 2011; Baş, 2012).Türkiye'deki öğrenciler eğitim-öğretim hayatlarının büyük bir bölümünde yukarıda sayılan sıkıntıları yaşamaktadır.

Kutsal ve Bilge (2012), okul tükenmişliğinin sebebini, öğrencinin istekleri veya kendisi ile ilgili beklentilerinin; yakın çevresini oluşturan öğretmen, aile ve arkadaşlarının beklentileri arasındaki farklılıktan ve öğrencilerin kendilerindeki öz kaynak eksikliklerinden kaynaklandığı şeklinde açıklamışlardır. Öğrencilerin akademik yönden yaşadıkları başarı veya başarısızlık durumları sadece öğrenciyi değil ailesi ve yakın çevresini de ilgilendirmektedir. Bu nedenle öğrencileri üzerinde bir baskı söz konusu olmaktadır. Yıldırım ve Ergene'ye (2003) göre de öğrenci üzerinde baskının artmasındaki en temel sebeplerden birisi de; akademik açıdan başarının bir toplumun gelişmesinde önemli bir etken olduğunun kabul görmesidir. Dolayısıyla öğrencide oluşabilecek bu baskı sonucunda da akademik tükenmişlik meydana gelebilmektedir. Akıl ve Yazar (2016), akademik tükenmişlik yaşayan öğrencilerde devamlı bir yorgunluk hissi, okul görevlerine karşı ilgisiz olma, alaycı tavırlar takınma, uygunsuz davranışlarda bulunma, duyarsızlaşma, öğrencinin kendisini yeteneksiz hissetmesi ve buna bağlı olarak da verimliliğin azalması olarak açıklamışlardır. Benzer sıkıntıların müzik öğretmeni adaylarında da görülmesi üzerine müzik öğretmeni adayları da tükenmişlik konulu araştırmalara dâhil olmuşlardır.

2. 1. 6. Müzik Öğrencilerinde Tükenmişlik

“Eğitim fakültelerinin güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik öğretmenliği anabilim dalları, günümüzde örgün lisans eğitimi kapsamındaki başlıca mesleki müzik eğitimi kurumlarından. Ülkemizin müzik öğretmeni ihtiyacı, ağırlıklı olarak bu lisans programından mezun olan öğretmenlerle karşılanmaktadır. Müzik öğretmeni adayları bu programda; alan dersleri, pedagojik formasyon dersleri ve genel kültür derslerinden oluşan bir öğretim programını takip ederler” (Aksu ve Kurtuldu, 2016, s.16). Dolayısıyla, müzik öğretmenliği eğitimi teori, çalgı, ses, formasyon eğitimi gibi boyutların bir araya gelmesi ile oluşan büyük bir bileşkedir ve bu alt boyutların da uygulama ve formasyon alanındaki dağılımı yeterli ve dengeli olarak bir bütünlük içinde olması gerekmektedir denilebilir (Albuz, 2004). Bu boyutlar tek tek incelendiğinde kendi içinde hepsinin de çok önemli olduğu görülmektedir. Fakat bu boyutlar içindeki çalgı eğitimi müzik öğretmenleri açısından kesinlikle olmasa olmazdır. Çünkü müzik eğitim programlarına bakıldığında müzik öğretmenlerinin derslere enstrüman getirmesi ve bu enstrümanı da etkin bir şekilde kullanması gerektiğini söyleyebiliriz. Bu ifade, müzik eğitiminde gerekli olan en temel araç-gereçlerden birinin çalgı olduğu şeklinde yorumlanabilir (Girgin, 2015).

Müzik eğitiminde çalgı eğitimi, akademik olarak öğrencilerde not kaygısı ile beraber hemen hemen her gün çalışmayı gerektiren ciddi sayılabilecek bir süreçtir. Bu açıdan bakıldığında her gün çalgı üzerinde yapılması gereken parmak açıcı egzersizler, çalgı üzerindeki pozisyon zenginliği ve farklı çalım tekniklerinin yoğunluğu her gün düzenli olarak çalışmayı gerektirmektedir. Bu durumu bir spor aktivitesi olarak değerlendirirsek kullanılan çalgıya göre öğrencinin kendisini devamlı hazır tutması ve formda olması gerektiğini düşünebiliriz. Bununla beraber hem bireysel çalgı dersleri hem de diğer pedagojik derslerin yoğunluğu müzik eğitimi veren kurumlarda öğrenim görmekte olan öğrenciler üzerinde baskı oluşturduğu ve bu durumun farklı yakınmalara neden olabilmektedir.

Dolayısıyla bir eğitim alanı olan müzik eğitimi için de tükenmişlik konusunun önemli olduğu ve konu ile ilgili benzer (Korkmaz, 2004; Küçüksüleymanoğlu ve Eğilmez, 2013) çalışmaların yapıldığı görülmüştür. Bu çalışmaların sonuçlarından ders yükünün (çeşidinin) fazla olması ve 8 dönem boyunca piyano ile beraber bireysel çalgı dersi alan ve belirli dönemlerde de farklı bir enstrüman çalma zorunluluğu olan öğrencilerin, her iki enstrümana ve uygulama gerektiren diğer derslerine çalışmak için yeterli vakit ayıramaması öğrenciler üzerinde bıkmama ve usanmışlık hissi yaratabilir. Ayrıca bireysel çalgı dersi sınavlarının jüri önünde yapılması da öğrencide stres ve kaygıya neden olabilmekte bunun da öğrencinin başarısına etki ederek ve tükenmişliği etkileyebilir. Bu nedenle öğrencilerin çalgı derslerinde isteksizlik performans düşüklüğü ve çalgısından soğuma gibi nedenler ortaya çıkabilir. Naçakçı ve Dalkıran'a (2011) göre bu durum bireysel çalgı derslerinin değerlendirme aşamasının bireysel performansa dayalı olması ve sınavlarının da komisyon karşısında bireysel olarak yapılması, öğrencilerde sergilenen performansın beğenilmeme düşüncesi ve başkası tarafından dikkatlice izlenme gibi sebeplerle stres, telaş ve kaygıya neden olabilmektedir.

Çapulcuoğlu ve Gündüz'e (2013) göre ise doğrudan başarıya etki eden bu durumun (sınav kaygısı, sınav stresi) akademik süreçte bireysel çalgı derslerinin öğrenciler üzerinde tükenmişliğin ortaya çıkma riskini arttırabileceği belirtilmiştir.

Dolayısıyla, yukardaki sebepler öğrencilerde bireysel çalgı derslerine karşı isteksizlik, derslerden keyif almama, çalgısından uzaklaşma gibi sonuçlara sebep olabilir. Bu süreci yaşayan müzik öğretmen adaylarında tükenmişlik belirtileri görülebilir.

2. 1. 7. Müzik Öğretmeni ve Müzik Öğretmeni Adaylarında Tükenmişlik Konulu Yayın ve Araştırmalar

Küçüksüleymanoğlu ve Onuray-Eğilmez (2013), duyarsızlaşma, yetkinlik ve duygusal tükenme olarak 3 alt boyut incelemiş olduğu çalışmayı 139 müzik öğretmeni

adayıyla yapmıştır. Araştırmasında, “Maslach Tükenmişlik Ölçeğini” kullanmıştır. Araştırma sonucunda, cinsiyet, mezun oldukları lise türü, arasında fark olmadığı, akademik not ortalaması düşük olan öğrencilerin tükendikleri görülmüştür. Ders yükü fazla olan öğrencileri tüm al alt boyutlarda tükendikleri görülmüştür. Bununla birlikte öğrencilerin sınıfı, çalmakta oldukları enstrüman, ek işte çalışıp çalışmama durumlarının da tükenmişliği etkileyen faktörler arasında olduğunu belirtmiştir.

Bir başka araştırma da Korkmaz (2004), müzik öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerin ölçülmesi amacıyla “Kişisel Bilgi Formu” ve “Maslach Tükenmişlik Ölçeği” uygulanmıştır. Bu çalışmaya göre kişisel başarı konusunda müzik öğretmenlerinin başarılı oldukları ancak olması gerektiğinden çok duygusal anlamda tükendikleri; kişisel başarı, duygusal tükenme ve duyarsızlaşma türünden almış oldukları puanlar okulların türlerine ve halen çalışmakta oldukları okulun sosyo-ekonomik çevreye göre farklılıklar gösterdiği sonuçlarına ulaşılmıştır. Ayrıca devlet okullarında görev yapan müzik öğretmenlerinde “Duygusal tükenme” ve “Duyarsızlaşma” yaşamakta olduğu görülürken, özel okullarda çalışan müzik öğretmenlerinde ise daha çok “kişisel başarı” görülmüştür. Müzik öğretmenlerinde her üç alt boyutta da alınan puanların, okulun türüne, görev yapmakta olduğu okulun bölge ve çevresel duruma göre farklılaştığı belirtilmektedir. Ayrıca araştırmada kadınların erkeklere nazaran daha çok duyarsızlaşma yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Otacioğlu (2008), sosyo-demografik özelliklerin müzik öğretmenleri üzerindeki tükenmişlik sendromu düzeyi ile ilişkisini araştırmıştır. Araştırma İstanbul Anadolu yakasında çalışan devlet ve özel okullarda görev yapan 40 müzik öğretmeni ile gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma 27 kadın ve 13 erkek öğretmenin katılımıyla gerçekleştirilmiştir. 36 - 45 yaş arasındaki öğretmenlerin çoğunluğu oluşturduğu belirtilmiştir. Araştırmada veriler “Maslach Tükenmişlik Ölçeği” ile “Kişisel Bilgi Formu” ile toplanmıştır. Araştırma sonucunda; erkek öğretmenlerin cinsiyet değişkeni açısından, kadın öğretmenlere kıyasla daha fazla tükenmişlik yaşadıkları belirtilmiştir. 26–35 yaş aralığındaki öğretmenlerin, 36-45 yaş aralığındaki öğretmenlere nazaran daha çok tükenmişlik yaşadıkları belirtilmektedir. Araştırmada değerlendirilen bir diğer değişken ise, çalışılan kurum ve adına takdir değişkeninin tükenmişliğe etkisi incelenmiş ve özel okullarda çalışan müzik öğretmenlerin, devlet okullarında hiç takdir almayan müzik öğretmenlerine göre daha çok tükenmişlik yaşadıkları belirtilmiştir. Ayrıca mesleki kıdem ve tükenmişlik parametrelerine göre meslekte beş yıl ve beş yıldan az çalışan müzik öğretmenlerinin, daha tecrübeli müzik öğretmenlerine göre daha çok tükenmişlik yaşadıkları araştırmada belirtilmektedir.

Müzik öğretmenlerindeki mesleki yeterlik algısı ile mesleki tükenmişlik duyguları ve arasındaki bağıntısının inceleyen Talışık (2016), mesleki yeterlik algısının, mesleki doyum ve tükenmişliği önemli ölçüde etkilediğini belirtmiş. Bilgi ve beceri yönünden mesleki alanda yetersiz olan öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin yüksek olduğu, mesleki anlamda kendisini yeterli gören öğretmenlerin ise daha az tükenmişlik yaşadıkları sonucuna varmıştır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin genel olarak tükenmişlik yaşadıkları; fakat lise düzeyinde görev yapan öğretmenlerde tükenmişlik daha fazla görülmüştür. Mesleğe yeni başlayan, bayan öğretmenler ve özel okullarda görev yapan öğretmenlerde tükenmişlik yaşadıkları araştırma sonucunda ortaya çıkmıştır. Mesleki hayatına yeni başlayan öğretmenlerin, meslekte daha tecrübeli öğretmenlere göre tükenmişliği daha çok yaşadıklarını belirtmiştir.

İnci ve Burak (2017) ise araştırmasını Antalya ilinde görev yapan müzik öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri ile kişisel özellikleri arasındaki ilişkilerin incelenmesi amacıyla gerçekleştirmiştir. Toplam 62 müzik öğretmenin katılımı ile yapılan çalışmada “Maslach Mesleki Tükenmişlik Ölçeği” uygulanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre müzik öğretmenlerinin kişisel başarısızlık düzeyleri yüksek düzeyde, duygusal tükenmişlikleri orta düzeyde, duyarsızlaşma düzeyleri de düşük düzeyde çıkmıştır. Müzik öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin duygusal tükenmişlik ve kişisel başarısızlık boyutlarında medeni duruma göre anlamlı farklılık gösterdiği belirtilmiştir. Müzik öğretmenlerinin çalışma ortamından duydukları memnuniyet durumlarına göre mesleki tükenmişlik farkının anlamlı olduğu görülmüştür. Çalışma ortamından memnun olan müzik öğretmenlerinin iş yerlerine daha severek ve isteyerek geldikleri belirtilmiş, müzik odasının bulunmayışı, gerekli çalgı aletlerinin olmayışı müzik öğretmenlerini mesleki tükenmişlik düzeylerinin artmasına sebep olabileceği sonucuna ulaşılmıştır.

Gençyürek'in (2014) müzik öğretmenliği anabilim dalında görev yapan öğretim elemanlarının tükenmişlik düzeyini belirlemek amacıyla yaptığı ve 290 öğretim elemanının katıldığı araştırmasında “Maslach Tükenmişlik Ölçeği” ve “kişisel bilgi formu” uygulanmıştır. Araştırmanın sonucunda öğretim elemanlarında tükenmişliğin kısmen var olduğunu tespit etmiştir. Öğretim elemanlarının tükenmişlik düzeyi aylık gelir miktarına, meslekteki kıdem, yaş, unvan, hobi ve yakınlarla ayrılan zamana göre değiştiği belirtilmiştir. Tükenmişlik en çok okutman ve öğretim elemanlarında görülmüştür. Fakat cinsiyetlerine, medeni durumlarına, verilen haftalık ders saatlerine, mezun olunan lisans eğitim programına ve yaşanan ve görev yapılan yerin aynı şehirde olup olmama durumlarına göre, istatistik anlamında anlamlı bir farklılık göstermediği belirtilmiştir.

2. 1. 8. Orta Öğretim Öğrencileri ile Yapılan Tükenmişlik Konulu Yayın ve Araştırmalar

Lise öğrencilerindeki okul tükenmişlik düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılık olup olmadığını araştıran Acar ve Çakır (2015), öğrencilerin öğrenim gördükleri alan, cinsiyet, barınma ve ailenin aylık gelirine göre tükenmişliklerini incelemiştir. Araştırmaya Burdur'un Yeşilova ilçesinde bulunan çok programlı lisede öğrenim gören 166 öğrenci katılmıştır. Araştırmada, Aypay'ın (2011) geliştirdiği "okul tükenmişlik ölçeği" ve araştırmacının kendisinin geliştirdiği "kişisel bilgi formu" kullanılmıştır. Araştırmanın bulgularına bakıldığında kullanılan ölçeğin alt boyutlarında ortaöğretimdeki öğrencilerin tükenmişliklerinin cinsiyet, öğrenim görülen alan, barınma ve ailenin aylık geliri değişkenleri açısından farklılık gösterdiği sonuçları bulunmuştur.

Güllüoğlu (2015), İstanbul'un Bayrampaşa ilçesinde lise son sınıf öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin bir işte çalışıp çalışmama durumuna göre olumlu veya olumsuz taraflarını incelediği çalışmada öğrencilerin cinsiyet, sene sonu notlarının ortalaması, devamsızlık süreleri, annenin ve babaların eğitim düzeylerinin tükenmişlik üzerindeki etkisini araştırmıştır. Verileri "Maslach'ın Tükenmişlik Ölçeği" ve "kişisel bilgi formu" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda bir işte çalışan öğrencilerin çalışmayan öğrencilere nazaran daha fazla tükendikleri görülmüştür.

Seçer ve Gençdoğan (2012), lise öğrencilerinin okul tükenmişlik düzeylerini demografik değişkenlere göre incelemiştir. Araştırmaya Erzurum'un Yakutiye ve Palandöken ilçelerindeki liselerde öğrenim gören 503 öğrenci katılmıştır. Araştırmada, Aypay'ın (2011) geliştirdiği "okul tükenmişlik ölçeği" ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Araştırma sonunda lise öğrencilerinin okula yönelik tükenmişlik düzeyleri cinsiyet, lise türü, öğrenim görülen alan, dershaneye gitme ve akademik başarı açısından anlamlı farklılık gösterdiği sonucu bulunmuştur.

2. 1. 9. Farklı Branşlardaki Öğretmen ve Öğretmen Adaylarında Tükenmişlik Konulu Yayın ve Araştırmalar

Kazemghamsari (2015), İstanbul Aydın Üniversitesinde görev yapan öğretim görevlilerinin işleri ile ilgili tükenmişlik seviyesini araştırmıştır. Araştırmaya 135 Öğretim görevlisi katılmıştır. Bu araştırmada tükenmişlik durumu üç boyutta incelenmiştir (duygusal boyut, duyarsızlaşma ve kişisel başarıdaki düşüş). Maslach Tükenmişlik Envanteri'nin kullanıldığı bu araştırmada erkeklerin bayanlara göre daha fazla tükenmişlik sendromu yaşadığı belirtilmiştir. Araştırmalarda yaşça büyük olan öğretim görevlilerinin genç öğretim görevlilerine göre daha fazla tükenmişlik yaşadığı sonucu bulunmuş ve araştırma

sonunda öğretim görevlilerinin çalışma şartlarının iyileştirerek tükenmişlik hallerinin azaltmak gerektiği belirtilmiştir.

Seferoğlu, Yıldız ve Yücel (2014) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerdeki tükenmişliğin “cinsiyet, mesleki kıdem, yaş, çalışılan okul türü, eğitim durumu okulun bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu ve branş” değişkenleri bakımından incelenen araştırmaya farklı illerden 163 öğretmen katılmıştır. Bu çalışma, 9 maddelik “Kişisel Bilgi Formu” “Maslach Tükenmişlik Ölçeği” olmak üzere iki farklı veri toplama aracıyla yapılmıştır. Öğretmenlerin, duygusal tükenme boyutu için “eğitim durumu”, duyarsızlaşma boyutu için “okulun bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu”; kişisel başarı boyutu için ise “cinsiyet” ve “branş” değişkenlerinde anlamlı farklılık olduğu belirtilmiştir. Üç alt boyutta da erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere kıyas daha yüksek puan aldıkları belirtilmiş ve bu durumda erkek öğretmenlerdeki kişisel başarı algısının düşük olduğunu göstermiştir. Diğer taraftan duygusal tükenme ve duyarsızlaşmanın 20-30 yaş grubunda ki öğretmenlerde daha belirgin şekilde görüldüğü belirtilmiştir. Katılımcılarda daha yüksek düzeyde olduğu bilişim ve teknoloji öğretmenlerinin ölçeklerin tümünde diğer branş öğretmenlerine nazaran daha yüksek puan aldıkları görülmüştür. Bunun nedeninin de bilişim teknoloji öğretmenlerinin atamalarındaki sıkıntılar ve atandıkları okullardaki bilişim teknoloji dersinin kaldırılmış olmasından dolayı çalışılan ortamların kendilerini boşlukta hissetmelerine sebep olduğu ve bu şekilde bir düşünceye yol açtığı belirtilmiştir.

Yine, Yazıcı ve Avcı'nın (2011) sosyal bilgiler öğretmenlerinin mesleki tükenmişliklerini “duyarsızlaşma, duygusal tükenme ve kişisel başarı” alt boyutlarında incelediği çalışmasına, Ankara'daki ilköğretim okullarında görevli 204 Sosyal bilgiler öğretmeni katılmıştır. Araştırma “Maslach Tükenmişlik Ölçeği”nin Türkçe'ye uyarlanmış haliyle yapılmıştır. Araştırmanın sonucunda; Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin mesleki kıdemlerinin duygusal tükenmeyi etkilediği, manevi doyumun da 3 alt boyutu etkilediği sonucuna ulaşılmıştır. Mesleği isteyerek yapıp yapmama durumuna göre duygusal tükenme düzeyleri arasındaki fark bu mesleği istemeden yapanların lehine anlamlı olmuştur. Üstlerinden takdir görme durumuna göre de duygusal tükenme ve kişisel başarı arasındaki farkın anlamlı olduğu vurgulanmıştır.

Coşkun (2012), Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (DKAB) öğretmenlerindeki tükenmişliğin yaygınlık ve tükenmişlik düzeylerini etkileyen faktörlerin neler olduğunu belirlemeyi amacıyla yapmış olduğu çalışmaya 98 DKAB öğretmeni katılmıştır. Araştırmada “Maslach Tükenmişlik Ölçeği” ve “Kişisel Bilgi Formu” kullanılmıştır. “Duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı” alt boyutlarında yapılan araştırmada, DKAB öğretmenlerinin tüm alt boyutlarda tükenmişliklerinin düşük düzeyde olduğu saptanmıştır. Öğretmenlik mesleğini tekrar tercih etme görev yapılan okul türü, cinsiyete göre oluşan

gruplar arasındaki fark anlamlı çıkmıştır. Kadın DKAB öğretmenlerinin erkek DKAB öğretmenlerine göre daha çok tükenme yaşadıkları belirtilmiştir.

Bir başka çalışmada Bağcı ve Karagül (2013), Burdur il merkezindeki Türkçe öğretmenlerine yönelik yapmış olduğu bu çalışma da Maslach Tükenmişlik Ölçeğini kullanmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen verilere göre cinsiyeti erkek olan öğretmenlerin üç alt boyuttaki ölçek puanları kadın öğretmenlere göre daha yüksek bulunmuştur. Yapılan çalışmada sıra ortalamalarına bakıldığında, erkek öğretmenlerin “duygusal tükenme, duyarsızlaşma ve kişisel başarı” boyutlarındaki ölçek puanları kadın öğretmenlerin puanlarına kıyasla daha yüksek olduğu belirtilmiştir.

Biçen ve Efe (2016), yeni atanan öğretmenlerdeki tükenmişlik boyutunun neler olduğunu, cinsiyet, medeni durum, yaş, mezuniyetten kaç sene sonra atanma, KPSS'ye giriş sayısı, öğrenci sayısı, görev yapılan okul türü ile okul çevresinin sosyo-ekonomik duruma göre farklı olup olmam durumlarını incelemiştir. Veriler için “Kişisel Bilgi Formu” ve “Maslach Tükenmişlik Ölçeği”nin kullanıldığı çalışmaya 472 öğretmen aday katılmıştır. Öğretmen adaylarında yaş ilerledikçe duygusal boyutta tükenmişliğin arttığı fakat cinsiyet faktörüne bakıldığında üç alt boyutta da anlamlı bir farkın olmadığı görülmüştür. Medeni durum faktöründe evli öğretmenlerin bekâr öğretmenlere göre duygusal ve duyarsızlaşma boyutlarında tükenmişliği daha çok yaşadıkları görülmüştür. Mezuniyetten sonraki atanma yılına bakıldığında atanma yılı arttıkça duygusal alt boyuta göre öğretmenlerin tükenmişlikleri daha fazla olmuştur. KPSS'ye giriş sayısına göre duygusal tükenme ve duyarsızlaşma alt boyutunda öğretmenlerdeki tükenmişliklerin karşılaştırılması ile gruplarda istatistiksel açıdan anlamlı fark olduğu gözlenmiştir. Ortalamalara göre KPSS'ye 5 ve daha fazla girenlerin tükenmişliklerinin en üst seviyede olduğu görülmüştür. Sosyo-ekonomik duruma göre üç alt boyuta göre öğretmenlerin tükenmişlik karşılaştırması sonucu gruplar arasında anlamlı olan bir fark görülmüştür. Bu sonuca göre sosyo-ekonomik düzeyin yüksek olduğu okullarda görev yapan öğretmenlerde tükenmişlik duygusunun en üst seviyede olduğu saptanmıştır.

Filiz'in (2014) 2010-2011 eğitim öğretim yılında Üsküdar ilçesindeki yapmış olduğu çalışmaya farklı ilköğretim okullarında görev yapmakta olan 341 öğretmen katılmıştır. Araştırma, ilköğretimde çalışan öğretmenlerdeki iş doyumunu ve tükenmişliklerinin demografik değişkenler açısından farklı olup olmadığını tespit etmek ve aralarındaki ilişkinin açığa çıkarılması amacıyla yapılmıştır. Öğretmenlerin öğrenim durumu, yaş, medeni durumları, unvan, hizmetteki süre ve cinsiyete göre iş doyum seviyeleri ve tükenmişlik seviyelerinde anlamlı fark olduğu belirtilmiştir.

Adana'da özel eğitimde çalışmakta olan öğretmenlerin tükenmişliklerinin bazı demografik ve mesleki değişkenlere göre incelendiği çalışmayı Oruç (2007), 2006-2007

eğitim- öğretim döneminde Adana' ya bağlı Seyhan ilçesinde işitme, görme ve zihinsel engelli olan çocukların hizmet gördüğü MEB'e bağlı okullarda görev yapmakta olan 68 öğretmenin katılımıyla yapmıştır. Öğretmenlerin tükenmişlik seviyelerinin belirlenmesinde "Maslach Tükenmişlik Ölçeği" ve "Kişisel Bilgiler Formu" kullanılmıştır. Araştırma sonucunda özel eğitim öğretmenlerindeki tükenmişlik seviyelerinin duygusal tükenme ve duyarsızlaşma boyutlarında görev türü, mesleğini isteyerek tercih edip etmeme, öğretmenlik mesleğinin kendisi için uygun olup olmama değişkenleri açısından anlamlı fark olduğu ayrıca duygusal tükenme alt boyutunda üslerinden takdir görüp görmeme değişkeninde anlamlı farklılık tespit edilmiştir. Kişisel başarı boyutunda ise yaş, okul türü, görevde bulunulan süre, öğretmenliğin kendisi için uygun olup olmama değişkenleri açısından anlamlı bir farklılık gösterdiği belirtilmiştir.

Denizli'de ücretli öğretmenlik yapan öğretmen adaylarının tükenmişlik düzeyini inceleyen Akın (2016) ise; araştirmasında cinsiyet, mezun olunan lise, okudukları bölümdeki tercih sırası ve öğrenim sırasındaki barınma yerine göre anlamlı fark olup olmadığını araştırmıştır. Araştırmaya 2014-2015 eğitim-öğretim döneminde ücretli öğretmenlik yapan 78 öğretmen adayının katıldığı araştırmanın sonucunda; sosyo ekonomik düzey ağısında ücretli öğretmenlerin tükenmişliklerindeki farkın anlamlı olduğu, mezun olunan lise, cinsiyet, tercih sırası ve barınma yerlerine göre farklılık göstermediği bulgularına ulaşılmıştır. Ayrıca ücretli öğretmen adaylarının düşük tükenmişlik yaşandığı belirtilmiştir.

2. 1.10. Literatür Taramasının Sonucu

İnsanlar, yaşamları boyunca gerek günlük hayatlarında gerekse iş hayatlarında bir takım problem ve güçlüklerle karşılaşmaktadır. Bu problemlerle savaşırken kendilerini zaman zaman bitkin, yorgun, güçsüz ve tükenmiş hissedebilmektedir. Bu hissiyat zamanla kronikleşen genel bir tükenmişlik ruhuna sahip olmalarına neden olabilmektedir. İş yaşamındaki olumsuzlukların nedenleri yalnızca başa gelen problemlerden kaynaklı olmayabilir. Bunun yanında maddi sıkıntılar, ailevi problemler, iletişim güçlüğü çekme vb. nedenlerden dolayı da tükenmişlik yaşanabilir. Ayrıca, tükenmişlik sendromu 1970'lerden günümüze kadarki süreçte pek çok iş alanına girdiği bunlardan birinin de eğitim alanı olduğu ve eğitimde de yapılan araştırmalarda da öğretmen ve öğrencilerin tükenmişlik konularının içinde aktif olarak yer aldığı görülmüştür.

Eğitim ve öğretim hayatı, öğretmen ve öğrenciler için uzun ve zorlu bir süreçtir. Bu uzun ve zorlu süreçte öğretmen ve öğrencilerden aşırı talep ve beklentiler, özveri, görev ve sorumluluklar, ödevler gibi nedenlerin etkisi yıpratıcı olmaya başlayabilir. Bunun sonucunda da öğretmen ve öğrenciler yapılan işi artık yük gibi görebilirler. Böylece

isteksizlik, vurdumduymazlık, başarısızlık duygusu ve duygusal çöküntülerle birlikte hem öğretmenler hem de öğrenciler tükenmişlik duygusu yaşayabilirler. Eğitimde bu tarz sıkıntıların fazlaca baş göstermesiyle birlikte eğitimde tükenmişlik konusu da araştırılmaya değer görülerek bu konuda pek çok araştırma yapılmıştır. Yapılan araştırmalar incelendiğinde eğitim alanında tükenmişlik konusu ile alakalı farklı branşlarda birçok çalışma yapıldığı görülmüştür. Müzik alanında ise tükenmişlik konulu çalışmaların az sayıda olduğu ve yapılan araştırmaların daha çok müzik öğretmenlerinin katılımıyla gerçekleştiği tespit edilmiştir. Tükenmişlik konusunda Türkiye genelinde müzik öğretmen adaylarıyla yapılan bir adet çalışmaya rastlanmış ve çalışmanın konusunu müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik düzeyleri ile sınırlı olduğu görülmüştür. Bu bakımdan Türkiye’de bu çalışmaya benzer sayılabilecek bir çalışma olmuştur.

Literatürde incelenen çalışmaların çoğunluğunda tükenmişliğin eğitim üzerinde önemli bir faktör olduğu sonuçlarına ulaşıldığı görülmüş ve müzik öğretmeni adaylarının da bu konuya dâhil edilmesinin bu araştırma için önemli olduğu düşünülmüştür.

3. YÖNTEM

Araştırmanın yöntem kısmında araştırma modeli, araştırma grubu, verilerin toplanması, veri toplama araçları, veri toplama süreci ile verilerin analizi açıklanmıştır.

3. 1. Araştırma Modeli

Araştırmada veriler nicel yaklaşım kapsamında yer alan tarama yöntemi kullanılarak elde edilmiştir.

“Tarama araştırmaları, geniş kitlelerin görüşlerini ve özelliklerini betimlemeyi hedefleyen araştırmalardır... Tarama araştırmalarının amacı genellikle araştırma konusu ile ilgili var olan durumun fotoğrafını çekerek bir betimleme yapmaktır. Tarama araştırmalarında araştırmacılar, görüşlerin ve özelliklerin neden kaynaklandığından çok örneklemdaki bireylere göre nasıl dağıldığıyla ilgilenirler” (Yiğit, 2013, s. 23).

3. 2. Araştırma Grubu

Bu araştırma, 2017-2018 eğitim öğretim yılında Karadeniz Bölgesindeki; Karadeniz Teknik Üniversitesi, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi ve Giresun Üniversitesi Eğitim Fakülteleri Müzik Öğretmenliği Bölümünde öğrenimini sürdüren 1., 2., 3. ve 4. sınıflarda öğrenim gören 187 müzik öğretmeni adayından oluşmaktadır.

Bu bölüm, araştırmanın problem çözümü ve araştırmaya katılan öğrencilerden toplanan ölçeklerin veri analizleri sonucunda elde edilen bulgulardan oluşmaktadır. Sonuçlara bağlı bulgulara göre açıklanmış ve yorumlanmıştır. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tanımlayıcı özellikleri Tablo 1’de gösterilmiştir.

Tablo 1. Müzik Öğretmeni Adaylarının Tanımlayıcı Özellikleri

Tablolar	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)
Cinsiyet	Kadın	100	53,5
	Erkek	87	46,5
	Toplam	187	100,0
Mezun Olunan Lise	Güzel Sanatlar	118	63,1
	Anadolu Lisesi	27	14,4
	Normal Lise	27	14,4
	Teknik Lise	15	8,0
	Toplam	187	100,0

Tablo 1'in devamı

Tablolar	Gruplar	Frekans(n)	Yüzde (%)	
Sınıf	1	57	30,5	
	2	50	26,7	
	3	48	25,7	
	4	32	17,1	
	Toplam	187	100,0	
Ek Bir İşte Çalışma Durumu	Evet	36	19,3	
	Hayır	151	80,7	
	Toplam	187	100,0	
Bireysel Çalgı	Bağlama	37	19,8	
	Keman	51	27,3	
	Çello	21	11,2	
	Yanflüt	28	15,0	
	Viyola	8	4,3	
	Ud	6	3,2	
	Gitar	20	10,7	
	Saksafon	1	0,5	
	Şan	6	3,2	
	Kanun	4	2,1	
	Kontrbas	1	0,5	
	Piyano	4	2,1	
	Toplam	187	100,0	
	Barınma Yeri	Yurt ve Apart	59	31,6
		Öğrenci Evi	65	34,8
Aile		63	33,7	
Toplam		187	100,0	
		Ortalama	S. Sapma	
Akademik Not Ortalaması		2,878	0,460	
Haftalık Ders Saati		23,830	4,363	
Aylık Harçlık Miktarı		698,320	307,657	

Müzik Öğretmeni Adayları Cinsiyete Göre 100'ü (%53,5) kadın, 87'si (%46,5) erkek olarak dağılmaktadır.

Müzik Öğretmeni Adayları mezun olunan liseye göre 118'i (%63,1) Güzel sanatlar, 27'si (%14,4) Anadolu lisesi, 27'si (%14,4) Normal Lise, 15'i (%8,0) Teknik lise olarak dağılmaktadır.

Müzik Öğretmeni Adayları sınıfa göre 57'si (%30,5) 1, 50'si (%26,7) 2, 48'i (%25,7) 3, 32'si (%17,1) 4 olarak dağılmaktadır.

Müzik Öğretmeni Adaylarının ek bir işte çalışma durumuna göre 36'sı (%19,3) Evet, 151'i (%80,7) Hayır olarak dağılmaktadır.

Müzik Öğretmeni Adaylarının bireysel çalgı türüne göre 37' si (%19,8) Bağlama, 51' i (%27,3) Keman, 21'i (%11,2) Çello, 28'i (%15,0) Yan flüt, 8'i (%4,3) Viyola, 6'sı (%3,2) Ud, 20'si (%10,7) Gitar, 1'i (%0,5) Saksafon, 6'sı (%3,2) Şan, 4'ü (%2,1) Kanun, 1'i (%0,5) Kontrbas, 4'ü (%2,1) piyano olarak dağılmaktadır.

Müzik Öğretmeni Adayları barınma yerine göre 59'u (%31,6) Yurt ve apart, 65'i (%34,8) Öğrenci Evi, 63'ü (%33,7) Aile olarak dağılmaktadır.

Müzik Öğretmeni Adaylarının akademik not ortalaması $2,878 \pm 0,460$; haftalık ders saati ortalaması $23,830 \pm 4,363$; aylık harçlık miktarı ortalaması $698,320 \pm 307,657$ olarak saptanmıştır.

3. 3. Verilerin Toplanması

Çalışmanın verileri nicel araştırmalarda kullanılan anket ile elde edilmiştir. Ankette müzik öğretmen adaylarının kişisel bilgileri ve hazır ölçek kullanılmıştır.

3. 3. 1. Veri Toplama Araçları

Araştırmada, Öğrencilerin demografik bilgileriyle birlikte 2015 yılında Doç. Dr. Demet GİRGIN'in "*Bireysel Çalgı Tükenmişlik Ölçeği Geliştirme Çalışması*" adlı makalesinde geliştirdiği geçerlik ve güvenirliği yapılmış olan, likert tipi 37 maddeden oluşan ölçeği kullanılmıştır. Ölçek tek faktörden oluşmaktadır. Ölçekteki maddelere verilen yanıtlar toplanarak 37'ye bölünmesi ile ölçek puanı hesaplanmaktadır. Ölçekten alınan puanın yükselmesi bireylerin bireysel çalgı dersine yönelik tükenmişliklerin yükseldiğini göstermektedir. Bu araştırmada Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik ölçeğinin güvenirliği Cronbach's Alpha=0,987 olarak çok yüksek olarak elde edilmiştir.

3. 3. 2. Veri Toplama Süreci

Araştırmada kullanılan ölçek sorularının bulunduğu anket, önce Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitim ABD. Öğrenim gören müzik öğretmen adaylarına, daha sonra Karadeniz Teknik Üniversitesine ve son olarak da Samsun 19 Mayıs Üniversitesine postayla gönderilerek yapılmıştır. Alınan veriler SPSS 22.0 programına girilerek analiz edilmiştir.

3. 4. Verilerin Analizi

Araştırmada veriler SPSS (Statistical Package for Social Sciences) for Windows 22.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı istatistiksel yöntemleri olarak sayı, standart sapma, ortalama ve yüzde kullanılmıştır.

“Ölçek boyutlarının aldığı puanlar 1 ile 5 arasında değerlendirilmektedir. Dağılım aralığının hesaplanması amacıyla, Dağılım aralığı=En büyük değer- En küçük değer/ Derece sayısı formülü kullanılmıştır. Bu aralık 4 puanlık genişliğe sahiptir. Bu genişlik beş eşit genişliğe bölünerek 1.00- 1.79 arası “çok düşük”, 1.80- 2.59 arası “düşük”, 2.60- 3.39 “arası orta”, 3.40-4.19 arası yüksek, 4.20-5.00 arası çok yüksek olarak sınır değerleri belirlenmiş ve bulgular yorumlanmıştır” (Sümbüloğlu, 1993, s. 9).

İki bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında t-testi, ikiden fazla bağımsız grup arasında niceliksel sürekli verilerin karşılaştırılmasında da Tek yönlü (Oneway) Anova testi kullanılmıştır. Anova testi sonrasında farklılıklarının belirlenmesi için tamamlayıcı post-hoc analizi olarak Scheffe testi kullanılmıştır. Araştırmadaki sürekli değişkenler arasında pearsonkorelasyon analizi uygulanmıştır.

4. BULGULAR

Bu araştırmada, Karadeniz Bölgesine bulunan Karadeniz Teknik Üniversitesi, Samsun 19 Mayıs Üniversitesi ve Giresun Üniversitesinde eğitim gören 187 müzik öğretmenini adayını ile yürütölmüş ve veriler Girgin (2015) tarafında geliştirilen "Bireysel Çalgı tükenmişlik ölçeği" ile toplanmıştır. Toplanan verilerin analizi neticesinde ulaşılan bulgular ve bu bulguların sonuçlarına göre tablolar ve açıklamalar yapılmıştır.

Araştırmaya katılan müzik öğretmenini adayları tarafından bireysel çalgı dersi tükenmişlik durumu ile ilgili ifadelere verilen cevapların dağılımları Tablo 2'de görölmektedir.

Tablo 2. Müzik Öğretmeni Adaylarının Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik Durumu ile İlgili İfadelere Verdiği Cevapların Dağılımları

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Tarafsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Ort	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Çalgı Dersinde Kendimi Çaresiz Hissediyorum	70	37,4	49	26,2	37	19,8	16	8,6	15	8,0	2,235	1,261
Çalgı Dersinin Olduğu Günler Kendimi Hasta Hissediyorum	71	38,0	64	34,2	22	11,8	16	8,6	14	7,5	2,134	1,226
Çalgı Dersinde Kendimi Kapana Sıkışmış Gibi Hissediyorum	71	38,0	55	29,4	25	13,4	20	10,7	16	8,6	2,225	1,292
Çalgı Dersinde Kendimi Boşlukta Hissediyorum	73	39,0	57	30,5	22	11,8	22	11,8	13	7,0	2,171	1,258
Çalgı Dersinde Bir An Önce Dersin Bitmesini İstiyorum	66	35,3	52	27,8	27	14,4	25	13,4	17	9,1	2,332	1,323
Çalgı Dersi Beni Gerçekten Geriyor	64	34,2	42	22,5	35	18,7	29	15,5	17	9,1	2,428	1,340
Çalgı Dersinin Olduğu Gün Sabah Kalkmak İstemiyorum	63	33,7	53	28,3	30	16,0	23	12,3	18	9,6	2,358	1,318
Çalgı Dersinde Kendimi Değersiz Ve Başarısız Biri Gibi Hissediyorum	71	38,0	44	23,5	32	17,1	23	12,3	17	9,1	2,310	1,332
Sabah Kalktığımda Bir Gün Daha Çalgı Dersini Kaldıramayacağımı Hissediyorum	71	38,0	53	28,3	28	15,0	17	9,1	18	9,6	2,241	1,308
Kendimi Çalgımdan Duygusal Olarak Uzaklaşmış Hissediyorum	64	34,2	47	25,1	21	11,2	29	15,5	26	13,9	2,497	1,446
Çalgı Dersinden Önce Sinirli Ve Gergin Oluyorum	68	36,4	45	24,1	35	18,7	26	13,9	13	7,0	2,310	1,283
Çalgı Dersine Çalışmak İstemiyorum	65	34,8	43	23,0	35	18,7	29	15,5	15	8,0	2,390	1,317
Elimde Olsa Çalgı Dersine Girmezdim	66	35,3	47	25,1	28	15,0	27	14,4	19	10,2	2,390	1,361

Tablo 2'nin devamı

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Tarafsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Ort	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Çalgı Dersinde Bir Umutsuzluk Duygusu Yaşıyorum	62	33,2	41	21,9	35	18,7	34	18,2	15	8,0	2,460	1,329
Çalgı Dersini Mecbur Olduğum İçin Alıyorum	70	37,4	48	25,7	30	16,0	24	12,8	15	8,0	2,283	1,303
Çalgı Dersi Olmasaydı Bölümümü Daha Çok Severdim	78	41,7	50	26,7	28	15,0	20	10,7	11	5,9	2,123	1,232
Çalgı Dersinin Olduğu Günler Kendimi Çok Bitkin Hissediyorum	65	34,8	50	26,7	29	15,5	31	16,6	12	6,4	2,332	1,281
Çalgı Dersinde Aşırı Endişe Yaşıyorum	59	31,6	38	20,3	42	22,5	30	16,0	18	9,6	2,519	1,337
Çalgı Dersinden Soğuduğumu Hissediyorum	65	34,8	49	26,2	26	13,9	29	15,5	18	9,6	2,390	1,353
Çalgı Dersinden Çıktıktan Sonra Kendimi Tükenmiş Hissediyorum	62	33,2	53	28,3	33	17,6	28	15,0	11	5,9	2,321	1,242
Çalgı Dersinin Olduğu Günler Sabah Kalktığımda Yorgunluk Hissediyorum	73	39,0	50	26,7	29	15,5	21	11,2	14	7,5	2,214	1,277
Çalgı Dersinden Dolayı Çok Yıprandım	73	39,0	48	25,7	23	12,3	28	15,0	15	8,0	2,273	1,330
Çalgı Dersinde Sık Sık Başım Ağrıyor	75	40,1	55	29,4	20	10,7	26	13,9	11	5,9	2,160	1,256
Çalgı Dersinden Dolayı Yanlış Bir Bölüm Seçtiğimi Düşünüyorum	84	44,9	53	28,3	32	17,1	9	4,8	9	4,8	1,963	1,119
Çalgı Dersinde Çok Çabuk Öfkeleniyorum	72	38,5	51	27,3	33	17,6	19	10,2	12	6,4	2,187	1,232
Çalgı Dersi Günü Yaklaştıkça Çok Kaygılanıyorum	67	35,8	48	25,7	31	16,6	24	12,8	17	9,1	2,337	1,323
Çalgı Dersinde Kendimi Boşa Zaman Harcıyor Gibi Hissediyorum	84	44,9	44	23,5	26	13,9	21	11,2	12	6,4	2,107	1,270
Çalgı Dersi İle İlgili Şeyler İlgimi Çekmiyor	77	41,2	46	24,6	30	16,0	23	12,3	11	5,9	2,171	1,254
Çalgı Dersinde Konsantre Olamıyorum	66	35,3	47	25,1	32	17,1	22	11,8	20	10,7	2,374	1,352
Çalgı Dersinde Öğretmenle Birebir Çalışmak Bende Çok Fazla Stres Yaratıyor	75	40,1	39	20,9	36	19,3	18	9,6	19	10,2	2,289	1,349
Çalgı Dersinde Ne Öğretildiği Umurumda Değil	94	50,3	41	21,9	26	13,9	11	5,9	15	8,0	1,995	1,268
Çalgı Dersinde Öğretmenimin Söylediği Şeylere Çok Çabuk Güceniyorum	71	38,0	48	25,7	26	13,9	24	12,8	18	9,6	2,305	1,347
Çalgı Dersi Artık Benim İçin Önemli Değil	89	47,6	46	24,6	22	11,8	14	7,5	16	8,6	2,048	1,292
Çalgı Dersinde Elim Ayağıma Dolaşılıyor	72	38,5	39	20,9	33	17,6	25	13,4	18	9,6	2,348	1,361
Çalgı Dersine Çalışmam Gerektiğinde Çalışmam İçin Bahaneler Bulurum	74	39,6	44	23,5	35	18,7	17	9,1	17	9,1	2,246	1,309

Tablo 2'nin devamı

	Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Tarafsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum		Ort	Ss
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%		
Çalgı Dersinde Başarısız Olacağımı Düşündüğüm İçin Çok Heyecanlanıyorum	65	34,8	34	18,2	34	18,2	35	18,7	19	10,2	2,513	1,393
Çalgı Dersi Materyallerini Sık Sık Unutuyorum	100	53,5	36	19,3	23	12,3	14	7,5	14	7,5	1,963	1,280

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersi tükenmişlik durumu ile ilgili ifadelerle verdiği cevaplar incelendiğinde;

“Çalgı Dersinde Kendimi Çaresiz Hissediyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %37,4'ü (n=70) kesinlikle katılmıyorum, %26,2'si (n=49) katılmıyorum, %19,8'i (n=37) tarafsızım, %8,6'sı (n=16) katılıyorum, %8,0'ı (n=15) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde kendimi çaresiz hissediyorum” ifadesine zayıf (2,235±1,261) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinin Olduğu Günler Kendimi Hasta Hissediyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %38,0'ı (n=71) kesinlikle katılmıyorum, %34,2'si (n=64) katılmıyorum, %11,8'i (n=22) tarafsızım, %8,6'sı (n=16) katılıyorum, %7,5'i (n=14) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinin olduğu günler kendimi hasta hissediyorum” ifadesine zayıf (2,134±1,226) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinde Kendimi Kapana Sıkışmış Gibi Hissediyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %38,0'ı (n=71) kesinlikle katılmıyorum, %29,4'ü (n=55) katılmıyorum, %13,4'ü (n=25) tarafsızım, %10,7'si (n=20) katılıyorum, %8,6'sı (n=16) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde kendimi kapana sıkışmış gibi hissediyorum” ifadesine zayıf (2,225±1,292) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinde Kendimi Boşlukta Hissediyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %39,0'ı (n=73) kesinlikle katılmıyorum, %30,5'i (n=57) katılmıyorum, %11,8'i (n=22) tarafsızım, %11,8'i (n=22) katılıyorum, %7,0'ı (n=13) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde kendimi boşlukta hissediyorum” ifadesine zayıf (2,171±1,258) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinde Bir An Önce Dersin Bitmesini İstiyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %35,3'ü (n=66) kesinlikle katılmıyorum, %27,8'i (n=52) katılmıyorum, %14,4'ü

(n=27) tarafsızım, %13,4'ü (n=25) katılıyorum, %9,1'i (n=17) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgi dersinde bir an önce dersin bitmesini istiyorum” ifadesine zayıf (2,332±1,323) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersi Beni Gerçekten Geriyor*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %34,2'si (n=64) kesinlikle katılmıyorum, %22,5'i (n=42) katılmıyorum, %18,7'si (n=35) tarafsızım, %15,5'i (n=29) katılıyorum, %9,1'i (n=17) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgi dersi beni gerçekten geriyor” ifadesine zayıf (2,428±1,340) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersinin Olduğu Gün Sabah Kalkmak İstemiyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %33,7'si (n=63) kesinlikle katılmıyorum, %28,3'ü (n=53) katılmıyorum, %16,0'ı (n=30) tarafsızım, %12,3'ü (n=23) katılıyorum, %9,6'sı (n=18) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgi dersinin olduğu gün sabah kalkmak istemiyorum” ifadesine zayıf (2,358±1,318) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersinde Kendimi Değersiz ve Başarısız Biri Gibi Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %38,0'ı (n=71) kesinlikle katılmıyorum, %23,5'i (n=44) katılmıyorum, %17,1'i (n=32) tarafsızım, %12,3'ü (n=23) katılıyorum, %9,1'i (n=17) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgi dersinde kendimi değersiz ve başarısız biri gibi hissediyorum” ifadesine zayıf (2,310±1,332) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Sabah Kalktığımda Bir Gün Daha Çalgı Dersini Kaldıramayacağımı Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %38,0'ı (n=71) kesinlikle katılmıyorum, %28,3'ü (n=53) katılmıyorum, %15,0'ı (n=28) tarafsızım, %9,1'i (n=17) katılıyorum, %9,6'sı (n=18) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “sabah kalktığımda bir gün daha çalgı dersini kaldıramayacağımı hissediyorum” ifadesine zayıf (2,241±1,308) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Kendimi Çalgımdan Duygusal Olarak Uzaklaşmış Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %34,2'si (n=64) kesinlikle katılmıyorum, %25,1'i (n=47) katılmıyorum, %11,2'si (n=21) tarafsızım, %15,5'i (n=29) katılıyorum, %13,9'u (n=26) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “kendimi çalgımdan duygusal olarak uzaklaşmış hissediyorum” ifadesine zayıf (2,497±1,446) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersinden Önce Sinirli Ve Gergin Oluyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %36,4'ü (n=68) kesinlikle katılmıyorum, %24,1'i (n=45) katılmıyorum, %18,7'si (n=35) tarafsızım, %13,9'u (n=26) katılıyorum, %7,0'ı (n=13) kesinlikle katılıyorum yanıtını

vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinden önce sinirli ve gergin oluyorum” ifadesine zayıf ($2,310 \pm 1,283$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersine Çalışmak İstemiyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %34,8'i (n=65) kesinlikle katılmıyorum, %23,0'ı (n=43) katılmıyorum, %18,7'si (n=35) tarafsızım, %15,5'i (n=29) katılıyorum, %8,0'ı (n=15) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersine çalışmak istemiyorum” ifadesine zayıf ($2,390 \pm 1,317$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Elimde Olsa Çalgı Dersine Girmezdim” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %35,3'ü (n=66) kesinlikle katılmıyorum, %25,1'i (n=47) katılmıyorum, %15,0'ı (n=28) tarafsızım, %14,4'ü (n=27) katılıyorum, %10,2'si (n=19) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “elimde olsa çalgı dersine girmezdim” ifadesine zayıf ($2,390 \pm 1,361$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinde Bir Umutsuzluk Duygusu Yaşıyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %33,2'si (n=62) kesinlikle katılmıyorum, %21,9'u (n=41) katılmıyorum, %18,7'si (n=35) tarafsızım, %18,2'si (n=34) katılıyorum, %8,0'ı (n=15) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde bir umutsuzluk duygusu yaşıyorum” ifadesine zayıf ($2,460 \pm 1,329$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersini Mecbur Olduğum İçin Alıyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %37,4'ü (n=70) kesinlikle katılmıyorum, %25,7'si (n=48) katılmıyorum, %16,0'ı (n=30) tarafsızım, %12,8'i (n=24) katılıyorum, %8,0'ı (n=15) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersini mecbur olduğum için alıyorum” ifadesine zayıf ($2,283 \pm 1,303$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersi Olmasaydı Bölümümü Daha Çok Severdim” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %41,7'si (n=78) kesinlikle katılmıyorum, %26,7'si (n=50) katılmıyorum, %15,0'ı (n=28) tarafsızım, %10,7'si (n=20) katılıyorum, %5,9'u (n=11) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersi olmasaydı bölümümü daha çok severdim” ifadesine zayıf ($2,123 \pm 1,232$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinin Olduğu Günler Kendimi Çok Bitkin Hissediyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %34,8'i (n=65) kesinlikle katılmıyorum, %26,7'si (n=50) katılmıyorum, %15,5'i (n=29) tarafsızım, %16,6'sı (n=31) katılıyorum, %6,4'ü (n=12) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinin olduğu günler kendimi çok bitkin hissediyorum” ifadesine zayıf ($2,332 \pm 1,281$) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinde Aşırı Endişe Yaşıyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %31,6'sı (n=59) kesinlikle katılmıyorum, %20,3'ü (n=38) katılmıyorum, %22,5'i (n=42)

tarafsızım, %16,0'ı (n=30) katılıyorum, %9,6'sı (n=18) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde aşırı endişe yaşıyorum” ifadesine zayıf (2,519±1,337) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinden Soğuduğumu Hissediyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %34,8'i (n=65) kesinlikle katılmıyorum, %26,2'si (n=49) katılmıyorum, %13,9'u (n=26) tarafsızım, %15,5'i (n=29) katılıyorum, %9,6'sı (n=18) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinden soğuduğumu hissediyorum” ifadesine zayıf (2,390±1,353) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinden Çıktıktan Sonra Kendimi Tükenmiş Hissediyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %33,2'si (n=62) kesinlikle katılmıyorum, %28,3'ü (n=53) katılmıyorum, %17,6'sı (n=33) tarafsızım, %15,0'ı (n=28) katılıyorum, %5,9'u (n=11) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinden çıktıktan sonra kendimi tükenmiş hissediyorum” ifadesine zayıf (2,321±1,242) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinin Olduğu Günler Sabah Kalktığımda Yorgunluk Hissediyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %39,0'ı (n=73) kesinlikle katılmıyorum, %26,7'si (n=50) katılmıyorum, %15,5'i (n=29) tarafsızım, %11,2'si (n=21) katılıyorum, %7,5'i (n=14) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinin olduğu günler sabah kalktığımda yorgunluk hissediyorum” ifadesine zayıf (2,214±1,277) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinden Dolayı Çok Yıprandım” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %39,0'ı (n=73) kesinlikle katılmıyorum, %25,7'si (n=48) katılmıyorum, %12,3'ü (n=23) tarafsızım, %15,0'ı (n=28) katılıyorum, %8,0'ı (n=15) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinden dolayı çok yıprandım” ifadesine zayıf (2,273±1,330) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinde Sık Sık Başım Ağrıyor” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %40,1'i (n=75) kesinlikle katılmıyorum, %29,4'ü (n=55) katılmıyorum, %10,7'si (n=20) tarafsızım, %13,9'u (n=26) katılıyorum, %5,9'u (n=11) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde sık sık başım ağrıyor” ifadesine zayıf (2,160±1,256) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“Çalgı Dersinden Dolayı Yanlış Bir Bölüm Seçtiğimi Düşünüyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %44,9'u (n=84) kesinlikle katılmıyorum, %28,3'ü (n=53) katılmıyorum, %17,1'i (n=32) tarafsızım, %4,8'i (n=9) katılıyorum, %4,8'i (n=9) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinden dolayı yanlış bir bölüm seçtiğimi düşünüyorum” ifadesine zayıf (1,963±1,119) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersinde Çok Çabuk Öfkeleniyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %38,5'i (n=72) kesinlikle katılmıyorum, %27,3'ü (n=51) katılmıyorum, %17,6'sı (n=33) tarafsızım, %10,2'si (n=19) katılıyorum, %6,4'ü (n=12) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde çok çabuk öfkeleniyorum” ifadesine zayıf (2,187±1,232) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersi Günü Yaklaştıkça Çok Kaygılanıyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %35,8'i (n=67) kesinlikle katılmıyorum, %25,7'si (n=48) katılmıyorum, %16,6'sı (n=31) tarafsızım, %12,8'i (n=24) katılıyorum, %9,1'i (n=17) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersi günü yaklaştıkça çok kaygılanıyorum” ifadesine zayıf (2,337±1,323) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersinde Kendimi Boşa Zaman Harcıyor Gibi Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %44,9'u (n=84) kesinlikle katılmıyorum, %23,5'i (n=44) katılmıyorum, %13,9'u (n=26) tarafsızım, %11,2'si (n=21) katılıyorum, %6,4'ü (n=12) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde kendimi boşa zaman harcıyor gibi hissediyorum” ifadesine zayıf (2,107±1,270) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersi İle İlgili Şeyler İlgimi Çekmiyor*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %41,2'si (n=77) kesinlikle katılmıyorum, %24,6'sı (n=46) katılmıyorum, %16,0'ı (n=30) tarafsızım, %12,3'ü (n=23) katılıyorum, %5,9'u (n=11) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersi ile ilgili şeyler ilgimi çekmiyor” ifadesine zayıf (2,171±1,254) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersinde Konsantre Olamıyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %35,3'ü (n=66) kesinlikle katılmıyorum, %25,1'i (n=47) katılmıyorum, %17,1'i (n=32) tarafsızım, %11,8'i (n=22) katılıyorum, %10,7'si (n=20) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde konsantre olamıyorum” ifadesine zayıf (2,374±1,352) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersinde Öğretmenle Birebir Çalışmak Bende Çok Fazla Stres Yaratıyor*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %40,1'i (n=75) kesinlikle katılmıyorum, %20,9'u (n=39) katılmıyorum, %19,3'ü (n=36) tarafsızım, %9,6'sı (n=18) katılıyorum, %10,2'si (n=19) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde öğretmenle birebir çalışmak bende çok fazla stres yaratıyor” ifadesine zayıf (2,289±1,349) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersinde Ne Öğretildiği Umurumda Değil*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %50,3'ü (n=94) kesinlikle katılmıyorum, %21,9'u (n=41) katılmıyorum, %13,9'u (n=26) tarafsızım, %5,9'u (n=11) katılıyorum, %8,0'ı (n=15) kesinlikle katılıyorum

yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde ne öğretildiği umurumda değil” ifadesine zayıf (1,995±1,268) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersinde Öğretmenimin Söylediği Şeylere Çok Çabuk Güceniyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %38,0'ı (n=71) kesinlikle katılmıyorum, %25,7'si (n=48) katılmıyorum, %13,9'u (n=26) tarafsızım, %12,8'i (n=24) katılıyorum, %9,6'sı (n=18) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde öğretmenimin söylediği şeylere çok çabuk güceniyorum” ifadesine zayıf (2,305±1,347) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersi Artık Benim İçin Önemli Değil*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %47,6'sı (n=89) kesinlikle katılmıyorum, %24,6'sı (n=46) katılmıyorum, %11,8'i (n=22) tarafsızım, %7,5'i (n=14) katılıyorum, %8,6'sı (n=16) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersi artık benim için önemli değil” ifadesine zayıf (2,048±1,292) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersinde Elim Ayağıma Dolaşıyor*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %38,5'i (n=72) kesinlikle katılmıyorum, %20,9'u (n=39) katılmıyorum, %17,6'sı (n=33) tarafsızım, %13,4'ü (n=25) katılıyorum, %9,6'sı (n=18) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde elim ayağıma dolaşıyor” ifadesine zayıf (2,348±1,361) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersine Çalışmam Gerektiğinde Çalışmamak İçin Bahaneler Bulurum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %39,6'sı (n=74) kesinlikle katılmıyorum, %23,5'i (n=44) katılmıyorum, %18,7'si (n=35) tarafsızım, %9,1'i (n=17) katılıyorum, %9,1'i (n=17) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersine çalışmam gerektiğinde çalışmamak için bahaneler bulurum” ifadesine zayıf (2,246±1,309) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

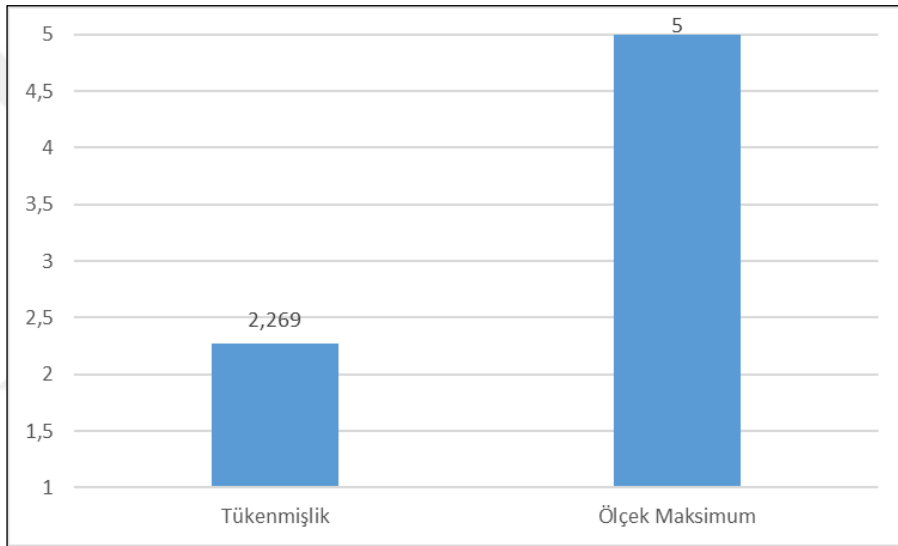
“*Çalgı Dersinde Başarısız Olacağımı Düşündüğüm İçin Çok Heyecanlanıyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %34,8'i (n=65) kesinlikle katılmıyorum, %18,2'si (n=34) katılmıyorum, %18,2'si (n=34) tarafsızım, %18,7'si (n=35) katılıyorum, %10,2'si (n=19) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinde başarısız olacağımı düşündüğüm için çok heyecanlanıyorum” ifadesine zayıf (2,513±1,393) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

“*Çalgı Dersi Materyallerini Sık Sık Unutuyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının, %53,5'i (n=100) kesinlikle katılmıyorum, %19,3'ü (n=36) katılmıyorum, %12,3'ü (n=23) tarafsızım, %7,5'i (n=14) katılıyorum, %7,5'i (n=14) kesinlikle katılıyorum yanıtını vermiştir. Müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersi materyallerini sık sık unutuyorum” ifadesine zayıf (1,963±1,280) düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

Tablo 3. Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik Puan Ortalaması

	N	Ort	Ss	Min.	Max.	Ölçek Ranjı
Tükenmişlik	187	2,269	1,071	1,000	5,000	1-5

Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik Ölçeğinden kişiler en az 1 puan; en fazla ise 5 puan alabilmektedirler. Müzik öğretmeni adaylarının ölçekten aldıkları puanın yüksek olması; bireysel çalgı dersine yönelik tükenmişliklerin yükseldiğini göstermektedir. Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersi tükenmişlik ortalama puanı 2,269'dur, bu puan öğrencilerde zayıf düzey bir bireysel çalgı dersine yönelik tükenmişliğin varlığını göstermektedir.

Şekil 1. Bireysel çalgı dersi tükenmişlik puanına ilişkin diyagram

Tablo 4. Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişliklerin Barınma Yerine Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	F	P
Tükenmişlik	Yurt ve Apart	59	2,190	0,974	0,361	0,697
	Öğrenci Evi	65	2,258	1,111		
	Aile	63	2,354	1,125		

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puan ortalamalarının barınma yeri değişkenine göre farkın anlamlı olup olmadığının belirlenmesi için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı tespit edilmiştir ($p>0.05$).

Tablo 5. Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişliklerin Mezun Olunan Liseye Türüne Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	F	p
Tükenmişlik	Güzel Sanatlar	118	2,157	1,060	2,327	0,076
	Anadolu Lisesi	27	2,754	1,172		
	Normal Lise	27	2,282	0,958		
	Teknik Lise	15	2,252	1,022		

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puan ortalamalarının mezun olunan lise değişkenine göre farkın anlamlı olup olmadığını tayin etmek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel açıdan anlamlı değildir ($p>0.05$).

Tablo 6. Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişliklerin Sınıfa Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	F	p	Fark
Tükenmişlik	1	57	1,997	1,021	3,646	0,014	
	2	50	2,123	1,002			3>1
	3	48	2,600	1,134			4>1
	4	32	2,485	1,039			3>2

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puan ortalamalarının sınıf değişkenine göre anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını göstermek için yapılan tek yönlü varyans analizi (Anova) sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur ($F=3,646$; $p=0,014<0.05$). Farklılıkların kaynaklarını belirlemek amacıyla tamamlayıcı post-hoc analizi yapılmıştır. 3. sınıf müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanları ($2,600\pm 1,134$), 1. sınıf birinci sınıf müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanlarından ($1,997\pm 1,021$) yüksek bulunmuştur. 4. sınıf müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanları ($2,485\pm 1,039$), 1. sınıf müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanlarından ($1,997\pm 1,021$) yüksek bulunmuştur. 3. sınıf müzik öğretmeni adaylarının de tükenmişlik puanları ($2,600\pm 1,134$), 2. sınıf müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanlarından ($2,123\pm 1,002$) yüksek olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 7. Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişliklerin Cinsiyete Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	T	P
Tükenmişlik	Kadın	100	2,268	0,996	-0,012	0,991
	Erkek	87	2,270	1,158		

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanları ortalamalarının cinsiyete göre anlamlı bir fark olup olmadığını göstermek için yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 8. Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişliklerin Ek Bir İşte Çalışma Durumuna Göre Ortalamaları

	Grup	N	Ort	Ss	t	P
Tükenmişlik	Evet	36	2,246	1,103	-0,139	0,889
	Hayır	151	2,274	1,067		

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puanları ortalamalarının ek bir işte çalışma durumuna göre anlamlı bir fark bulunup bulunmadığını göstermek için yapılan t-testi sonucunda grup ortalamaları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p>0,05$).

Tablo 9. Akademik Not Ortalaması, Haftalık Ders Saati ve Aylık Harçlık Miktarı ile Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik Puanları Arasındaki İlişki

	Tükenmişlik	
Akademik Not Ortalaması	r	-0,064
	p	0,385
Haftalık Ders Saati	r	-0,050
	p	0,500
Aylık Harçlık Miktarı	r	0,056
	p	0,449

* $<0,05$; ** $<0,01$

Akademik not ortalaması, haftalık ders saati ve aylık harçlık miktarı ile bireysel çalgı dersi tükenmişlik puanları arasındaki ilişkiler istatistiksel açıdan anlamlı olmamıştır ($p>0,05$).

5. TARTIŞMA

Bu bölümde, bu çalışmada elde edilen bulgular ile benzer çalışmaların sonuçları bir takım karşılaştırmalarla tartışılmıştır.

5. 1. Araştırmaya Katılan Müzik Öğretmeni Adaylarının Demografik Bilgileri ile Tükenmişlik Düzeyleri Arasındaki İlişkiye Yönelik Tartışma

Bu bölümde araştırmadan alınan bulgulara göre müzik öğretmeni adaylarının tükenmişliklerini etkileyebilecek cinsiyet, lisans mezuniyetleri, akademik not ortalaması, aylık harçlık miktarı, bir işte çalışıp çalışmama, bireysel çalgı, barınma yeri ve geleceğe yönelik kaygılarının neler olduğu durumlarına göre istatistiksel açıdan anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.

Bu durum literatürdeki araştırmalardan Otacioğlu'nun (2008) müzik öğretmenlerinin tükenmişliklerinin tespitine yönelik yaptığı araştırmasının cinsiyet ve mezun olunan lise türüne göre aynı sonuçların olduğu; fakat aynı çalışmanın sınıf, çalmakta oldukları enstrüman, herhangi bir ek işte çalışıp çalışmadıklarının tükenmişliğe etkisine bakıldığında tam tersi sonuçlara ulaşıldığı görülmüştür. Küçüksüleymanoğlu ve Onuray Eğilmez'in (2013) yapmış olduğu müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik durumunun tespiti çalışmasında cinsiyet ve mezun olunan lise türü arasındaki farkın anlamlı olmadığı görülmüştür; fakat aynı çalışmanın haftalık ders saati, çalınan enstrüman, ek işte çalışıp çalışmama değişkenlerine göre tükenmişlik durumlarında çalışmamızın tam tersine anlamlı farklılık olduğu sonucu çıkmıştır. Tümkaya ve Çavuşoğlu'nun (2010) yaptıkları çalışmaya göre de öğrencilerin not ortalamaları, mezun olunan lise, barınma değişkenleri açısından çıkan sonuçlar paralellik göstermektedir.

Ailelerinden her ay düzenli olarak gelen, öğrencilerin aylık gelirleri olan ve ihtiyaçlarının giderilmesinde önemli rol oynayan harçlık miktarlarının yetmemesi durumunda öğrencilerin sıkıntıya ve strese girerek tükenmişlik yaşayabilecekleri düşünüldüğü aylık harçlık miktarı değişkenine göre çıkan sonuçlara bakıldığında öğrencilerin tükenmişliklerinin üzerinde harçlık miktarının etkisinin olmadığı görülmüştür. Bu sonuç Akıl ve Yazar'ın (2014) bulgularıyla örtüşmektedir. Bekir, Şahin ve Şanlı'nın (2014) yapmış oldukları araştırmanın bulgularına göre de öğrencilerin aylık harcama ve sosyal yaşantıyı sürdürmek için gerekli olan maddi gücü karşılamada zorluk yaşayanların daha fazla tükenmişlik yaşadıklarını belirtilmiştir.

Ayrıca, bu araştırmadaki bulgulardan biri olan müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı tükenmişliklerinin sınıflara göre dağılımına göre çıkan sonuçlar istatistiksel olarak

anlamli olmuştur. Buna göre 3. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik puanları 1. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik puanlarından yüksek, 4. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik puanları 1. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik puanlarından yüksek ve 3. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik puanları 2. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik puanlarından yüksek bulunduğu görülmüştür. Buna göre okunulan sınıf derecesi arttıkça öğrencilerdeki tükenmişlik duygusu da doğru orantılı olarak artmaktadır. Elde edilen sonuçlar daha önce yapılan Balkıs ve diğerlerinin (2011) öğrencilerdeki tükenmişliğin sınıf seviyesi ile beraber artış göstermesi bulgularıyla ve Tansel'in (2015) hazırlık sınıfındaki öğrenci tükenmişlik puanlarına bakılarak, hazırlık sınıfındaki öğrencilerin tükenmişlik puanlarının üst sınıflardaki öğrencilere nazaran düşük olduğu bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Buna göre, müzik öğretmeni adaylarının 1. sınıfta yeni başlamanın verdiği rahatlıkla derslerde daha istekli oldukları, üniversite ortamının vermiş olduğu rahatlık ve aile ortamında oluşan baskının olmayışı, öğrencilerin 3. ve 4. Sınıfa geldiklerinde çalgı dersleri ile beraber formasyon derslerinin de olması ile ders yoğunluğunun artması ve yavaş yavaş öğrencilerin çalgılarından uzaklaşarak, çalgı derslerine karşı duyarsızlaşmaları ile açıklanabilir. Bu durumu Gündüz, Çapri ve Gökçekan (2012), üniversiteye hazırlık döneminin yoğun ve ağır bir şekilde geçmesi ile birlikte bir programa yerleşen 1. sınıf öğrencilerin üzerindeki oluşan baskının hafiflemesi ile ifade edilebileceğini ve üst sınıflara doğru derslerin yoğunluğu, atama için hazırlanılan sınavlar ve öğrenim hayatı bittikten sonra iş bulabilme korkusu ile daha fazla strese girerek tükenme ile karşılaştıklarının düşünülebileceğini belirtmiştir. Küçüksüleymanoğlu ve Onuray Eğilmez'in (2013) çalışmasında bu araştırmanın zıttı olacak şekilde 1. sınıfların diğer üst sınıflara göre daha çok tükenmişlik yaşadıkları sonucu mevcuttur. Bunun sebebini de; öğrencilerin üniversiteyi kazandıktan sonra rehavete kapılarak bir rahatlama, üniversiteyi özgür, eğlenceli ve ders çalışma zorunluluğunun olmadığı bir yer olarak düşünmelerinden kaynaklandığı şeklinde yorumlamışlardır.

Bu çalışmada kullanılan ölçeğin güvenilirliği çok yüksek olsa da araştırma sonuçlarının müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine ilişkin tükenmişliği ile ilgili herhangi bir fark yaratmaması ve açıklayıcı olmaması ayrıca bu çalışmada kullanılan ölçeğin tarafımızca ilk kez kullanılması nedeniyle farklı çalışmalarla karşılaştırılamamıştır.

6. SONUÇLAR VE ÖNERİLER

6. 1. Sonuçlar

Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersi tükenmişlik durumu ile ilgili ifadelerine verdiği cevaplar incelendiğinde aşağıdaki sonuçlar elde edilmiştir.

1. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının 100'ü kadın, 87'si erkektir. Öğretmen adaylarının çoğunluğu kadınlardan oluşmaktadır.
2. Müzik öğretmeni adaylarının lise mezuniyeti değişkenine göre 118'i Güzel Sanatlar Lisesi, 27'si Anadolu lisesi, 27'si normal lise, 15'i teknik lise mezunudur. Müzik öğretmen adaylarının çoğunluğu güzel sanatlar lisesi mezunudur.
3. Müzik öğretmeni adaylarının 57'si 1, 50'si 2, 48'i 3, 32'si de 4.sınıf öğrencileridir. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunu 1. sınıf öğrencileri oluşturmaktadır.
4. Müzik öğretmeni adaylarının 36'sı ek işte çalıştığını, 152'si ek işte çalışmadığını belirtmiştir. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğu ek bir işte çalışmamaktadır.
5. Müzik öğretmeni adaylarının 37'si bağlama, 51'i keman, 21'i çello, 28'i yanflüt, 8'i viyola, 6'sı ud, 20'si gitar, 1'i saksafon, 6'sı şan, 4'ü kanun, 1'i kontrbas, 4'ü piyano öğrencisidir. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının en çok keman çalmaktadır.
6. Müzik öğretmen adaylarının 59'u yurt ve apartta, 65'i öğrenci evinde, 63'ü ailesiyle kalmaktadır. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğu öğrenci evinde ya da ailesiyle yaşamaktadır.
7. Öğrencilerin haftalık ders saati ortalaması 23,830 olarak saptanmıştır.
8. Öğrencilerin akademik not ortalamaları 2,878 olarak saptanmıştır.
9. Müzik öğretmeni adaylarının ortalama aylık harçlık miktarları 698,320 olarak saptanmıştır.
10. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik puan ortalamalarının sınıflara göre dağılımına göre anlamlı bulunmuştur. Buna göre 3. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik puanları (2,600±1,134), 1. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik puanlarından yüksek bulunmuştur. 4. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik puanları (2,485±1,039), 1. sınıf öğrencilerinin tükenmişlik puanlarından yüksek

bulunmuştur. 3. sınıf öğrencilerinin de tükenmişlik puanları (1,997±1,021), 2. sınıf öğrencilerinden tükenmişlik puanlarından yüksek bulunmuştur. Bu sonuçlara bakıldığında üst sınıflara geçtikçe tükenmenin nedeni; üniversitenin ilk senelerinin rahat koşullarının etkisinde kalınması ile derslere gereken ilginin verilmemesi sonucunda alt sınıflarda kalınan derslerin üst sınıflarda telafisi zor olan sonuçların doğmasına neden olmakta ve bu da öğrencinin üzerindeki baskının giderek artmasına sebep olarak öğrencinin tükenmişlik yaşamasına neden olabilmektedir. İlk yıllar temel derslere ağırlık verilirken sonraki yıllarda alan derslerinin yoğunlaşması ile beraber ders sayısındaki artış nedeniyle de öğrencilerin tükenmişlik yaşayabilecekleri düşünülmektedir.

11. “*Çalgı Dersinde Kendimi Çaresiz Hissediyorum*” ifadesine araştırmaya katılan 187 müzik öğretmeni adayının %63,6’sı katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %19,8’i tarafsızım ve %16,5’i katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Sonuç olarak müzik öğretmeni adaylarının çalgı derslerinde çaresiz hissetmedikleri ve bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
12. “*Çalgı Dersinin Olduğu Günler Kendimi Hasta Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %72,1’i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %11,8’i tarafsızım ve %16’sı da katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. “Çalgı dersinin olduğu günler kendimi hasta hissediyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
13. “*Çalgı Dersinde Kendimi Kapana Sıkışmış Gibi Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %67,3’ ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %19,2’ si katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum ve %13,4’ü tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Müzik öğretmeni adaylarının “Çalgı Dersinde Kendimi Kapana Sıkışmış Gibi Hissediyorum” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları görülmüştür.
14. “*Çalgı Dersinde Kendimi Boşlukta Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %69,5’i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %18,71 aday katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum ve %11,8’i tarafsızım seçeneklerinin işaretledikleri görülmüştür. Buna göre katılımcıların büyük çoğunluğunun çalgı dersinde rahat oldukları ve bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
15. “*Çalgı Dersinde Dersin Bir An Önce Bitmesini İstiyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %63,1’i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %14,4’ü tarafsızım ve %22,4 müzik öğretmeni adayı da katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu sonuçlara göre öğrencilerin çoğunun çalgı dersinden sıkılmadan keyif alarak dersi işledikleri

düşünülmektedir. Bu durumda öğrencilerin bu ifadeye müzik öğretmeni adaylarının zayıf düzeyde katıldıkları görülmektedir.

16. “*Çalgı Dersi Beni Gerçekten Geriyor*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %56,6’sı katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %18,7’si tarafsızım, öğrencilerin %24,5’i de katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu sonuçlara bakılarak ve müzik öğretmeni adaylarının çoğunun bu ifadeye katılmadıkları görülmektedir. Dolayısıyla “*Çalgı Dersi Beni Gerçekten Geriyor*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının zayıf düzeyde katıldıkları görülmektedir.
17. “*Çalgı Dersinin Olduğu Gün Sabah Kalkmak İstemiyorum*” ifadesine göre müzik öğretmeni adaylarının %21,9’u katılıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %62 aday katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum ve %16 aday ise tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu oranlara göre “*Çalgı dersinin olduğu gün sabah kalkmak istemiyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının zayıf düzeyde katıldıkları anlaşılmaktadır.
18. “*Çalgı dersinde kendimi değersiz ve başarısız biri gibi hissediyorum*” müzik öğretmeni adaylarının %61,4’ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %21,4’ü katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %17’si de tarafsızım ifadesini işaretlemişlerdir. Buna göre katılımcıların büyük çoğunluğu çalgı dersinde kendileri değersiz ve başarısız biri gibi hissetmediklerini ve müzik öğretmeni adaylarının bu ifadeye zayıf düzeyde katılıkları saptanmıştır.
19. “*Sabah kalktığımda bir gün daha çalgı dersinin kaldıramayacağımı hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %66,3’ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum seçenekleri, %18,7’si katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %15’i tarafsızım seçeneklerini işaretleyen müzik öğretmeni adaylarının “*Sabah kalktığımda bir gün daha çalgı dersinin kaldıramayacağımı hissediyorum*” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
20. “*Kendimi çalgımdan duygusal olarak uzaklaşmış hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %59,5’i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %29’u katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %11,2’si tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu da müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunun kendilerini çalgılarından duygusal olarak uzak hissetmediklerini göstermiştir. Dolayısıyla öğrencilerin bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
21. “*Çalgı dersinden önce sinirli ve gergin oluyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %60’ı katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %18,7’si tarafsızım, %20’si de katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu

durumda Öğrencilerin “Çalgı Dersinden Önce Sinirli ve Gergin Oluyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının büyük çoğunluğunun zayıf düzeyde katıldığı görülmüştür.

22. “Çalgı dersine çalışmak istemiyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %57,7’si i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %18,7’si tarafsızım, %23,5’i de katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu sonuca bakıldığında müzik öğretmeni adaylarının “Çalgı Dersine Çalışmak İstemiyorum” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
23. “Elimde olsa çalgı dersine girmezdim” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %60,4’ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %24,5’i katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %15’i tarafsızım yanıtını vermişlerdir. Katılımcıların çoğunluğunun “Elimde olsa çalgı dersine girmezdim” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
24. “Çalgı Dersinde Bir Umutsuzluk Duygusu Yaşıyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %55’i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %24,5’i katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %18,7’si tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu ifadeye öğrencilerin çoğunluğunun çalgı dersinde umutsuzluk duygusu yaşamadığı ve müzik öğretmeni adaylarının bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır. Fakat katılımcıların ciddi sayılacak bir bölümü de bu ifade katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, tarafsızım seçeneklerini işaretleyerek çalgı derslerine karşı umutsuzluk besledikleri saptanmıştır.
25. “Çalgı Dersini Mecbur Olduğum İçin Alıyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %,63,1’i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %20,8’i de katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %16’sı da tarafsızım seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu sonuçlara bakılarak “çalgı dersini mecbur olduğum için alıyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının büyük çoğunluğunun zayıf düzeyde katıldıkları görülmektedir.
26. “Çalgı Dersi Olmasaydı Bölümümü Daha Çok Severdim” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %68,4’ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %16,5’i de katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %15’i tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Buna göre “Çalgı Dersi Olmasaydı Bölümümü Daha Çok Severdim” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının zayıf düzeyde katıldıkları görülmüştür.
27. “Çalgı Dersinin Olduğu Günler Kendimi Çok Bitkin Hissediyorum” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %61’i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum,

%22,9'u katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %15,5'i tarafsızım cevaplarını vermişlerdir. Buna göre müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunun çalgı dersinin olduğu günler kendilerini çok bitkin hissetmedikleri ve bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

28. “*Çalgı Dersinde Aşırı Endişe Yaşıyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %51,8'i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum % 25,7'si katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %22,5'i tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Elde edilen bu sonuca bakıldığında çoğunluk çalgı dersinde aşırı endişelenmediğini ifade etse de diğer seçenekler olan katılıyorum, kesinlikle katılıyorum ve tarafsızım seçeneklerinin de ciddi bir oran olduğu görülmektedir. Çalgı dersi bireysel olması nedeniyle, ders esnasında öğrencinin endişelenmesinin normal olduğu düşünülmektedir. Bu sonuçlara bakıldığında müzik öğretmeni adaylarının bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları görülmektedir.
29. “*Çalgı Dersinden Soğuduğumu Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %60,9'u katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum %25,1'i katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %14'ü tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu cevaplara göre müzik öğretmeni adaylarının büyük bir kısmının çalgı dersinden soğumadıkları görülmektedir. Buna göre müzik öğretmeni adaylarının “Çalgı Dersinden Soğuduğumu Hissediyorum” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
30. “*Çalgı Dersinden Çıktıktan Sonra Kendimi Tükenmiş Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %61,4'ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum %20,8'i katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %17,6'sı tarafsızım seçeneğini işaretlemişlerdir. Bu cevaplara göre müzik öğretmeni adaylarının “çalgı dersinden çıktıktan sonra kendimi tükenmiş hissediyorum” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları görülmüştür.
31. “*Çalgı Dersinin Olduğu Günler Sabah Kalktığımda Yorgunluk Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %65,6'sı katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %18,6'sı de katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %15,5'i tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Buna göre bu ifadeye müzik öğretmeni adaylarının çalgı dersinin olduğu günler sabah kalktıklarında yorgunluk hissetmedikleri ve bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları görülmüştür.
32. “*Çalgı Dersinden Dolayı Çok Yıprandım*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %64,7'si katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum %23'ü katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %15'i tarafsızım seçeneklerinin işaretlemişlerdir. Verilen cevaplara

bakıldığında “Çalgı dersinden dolayı çok yıprandım” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

33. “*Çalgı Dersinde Sık Sık Başım Ağrıyor*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %69’u katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %14’ü tarafsızım, %19’u katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Buna göre çalgı dersinde müzik öğretmeni adaylarının baş ağrısı çekmediği görülmüştür ve müzik öğretmeni adaylarının bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
34. “*Çalgı Dersinden Dolayı Yanlış Bir Bölüm Seçtiğimi Düşünüyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %73,2’si katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum %9,6’sı katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %17,1’i tarafsızım seçeneğini işaretlemişlerdir. Çıkan sonuçlara bakıldığında müzik öğretmeni adaylarının büyük çoğunluğunun bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları görülmektedir. Müzik öğretmeni adaylarının sadece küçük bir kısmının çalgı dersinden dolayı yanlış bölümü seçtiği tespit edilmiştir.
35. “*Çalgı Dersinde Çok Çabuk Öfkeleniyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %65’i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %16,5’i katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %10,2’si tarafsızım cevabını vermişlerdir. Buna göre müzik öğretmeni adaylarının büyük bir oranının çalgı derslerinde çok çabuk öfkelenmedikleri ve bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
36. “*Çalgı Dersi Günü Yaklaştıkça Çok Kaygılanıyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %62,5’i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %22’si katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %16,6’sı tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Buna göre öğrencilerin küçük bir yüzdesinin bu ifadeye katıldığı görülmektedir. Genel olarak bakıldığında müzik öğretmeni adaylarının “Çalgı Dersi Günü Yaklaştıkça Çok Kaygılanıyorum” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
37. “*Çalgı Dersinde Kendimi Boşa Zaman Harcıyor Gibi Hissediyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %68,4’ü kesinlikle katılmıyorum ve katılmıyorum, %17,6’lık kısmı ise katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %14’ü tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu sonuçlara bakıldığında öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun çalgı derslerini zaman kaybı olarak görmedikleri ve bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları görülmüştür.
38. “*Çalgı Dersi İle İlgili Şeyler İlgimi Çekmiyor*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %18’i katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %16’sı tarafsızım, %65,7’si katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum ifadesini işaretlemişlerdir.

Müzik öğretmeni adaylarının “çalgi dersi ile ilgili şeyler ilgimi çekmiyor” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları görülmüştür.

39. “*Çalgı Dersinde Konsantre Olamıyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %60’ı katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum seçeneklerini, %22,4’ü katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %17,1’i de tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Çıkan sonuçlara bakıldığında müzik öğretmeni adaylarının çoğunun çalgı dersinde konsantrasyon eksikliği yaşamadığını göstermektedir. Buna göre “çalgi dersinde konsantre olamıyorum” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
40. “*Çalgı Dersinde Öğretmenle Birebir Çalışmak Bende Çok Fazla Stres Yaratıyor*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %19,7’si katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %61’i katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %19,3’ü tarafsızım cevaplarının işaretlemişlerdir. Çalgı dersinde öğretmenle birebir çalışmanın öğrenciler çok fazla stres yaratmadığı ve müzik öğretmeni adaylarının da bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları görülmüştür.
41. “*Çalgı Dersinde Ne Öğretildiği Umurumda Değil*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %72’si katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %14’ü katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %14’ü tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Buna göre “çalgi dersinde ne öğretildiği umurumda değil” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının zayıf düzeyde katıldıkları görülmüştür. Müzik öğretmeni adaylarının büyük bir çoğunluğunun çalgı dersinde öğretilenlerin önemli olduğunu düşündüğü görülmektedir.
42. “*Çalgı Dersinde Öğretmenimin Söylediği Şeylere Çok Çabuk Güceniyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %63,6’sı katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %14’ü tarafsızım, %22,4’ü katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu ifadeye göre müzik öğretmeni adaylarının çalgı dersinde öğretmenlerinin söyledikleri şeylere az sayıda öğrenci çabuk gücendiğini ifade etmiştir. Müzik öğretmeni adaylarının hepsinin verdiği cevaplara bakılırsa ve öğrencilerin bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları görülmüştür.
43. “*Çalgı Dersi Artık Benim İçin Önemli Değil*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %72,2’si katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %11,8’i tarafsızım, %16’sı katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum cevaplarının işaretlemişlerdir. Buna göre müzik öğretmeni adaylarının büyük bir bölümünün “çalgi dersi artık benim için önemli değil” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.

44. “*Çalgı Dersinde Elim Ayağıma Dolaşıyor*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %59'u katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %23'ü katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %17,6'sı tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Bu sonuçlara bakıldığında müzik öğretmeni adaylarının büyük çoğunluğunun derslerde rahat oldukları ve “çalgı dersinde elim ayağıma dolaşıyor” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları görülmektedir.
45. “*Çalgı Dersine Çalışmam Gerektiğinde Çalışmamak İçin Bahaneler Bulurum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %59'u katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum %18'i katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %18,7'si tarafsızım seçeneklerini işaretlemişlerdir. Müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunun çalgı dersine çalışmamak için bahaneler üretmediği ve bu ifadeye de zayıf düzeyde katıldıkları saptanmıştır.
46. “*Çalgı Dersinde Başarısız Olacağımı Düşündüğüm İçin Çok Heyecanlanıyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %53'ü katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum, %18,2'si tarafsızım, %29'u katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum seçeneklerini işaretlemişlerdir. Müzik öğretmeni adaylarının çoğunun “çalgı dersinde başarısız olacağımı düşündüğüm için çok heyecanlanıyorum” ifadesine zayıf düzeyde katıldıkları görülmüştür.
47. “*Çalgı Dersi Materyallerini Sık Sık Unutuyorum*” ifadesine müzik öğretmeni adaylarının %72'si katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum %15'i katılıyorum ve kesinlikle katılıyorum, %12,3'ü tarafsızım cevaplarını işaretlemişlerdir. Verilen cevaplar göstermiştir ki, müzik öğretmeni adaylarının küçük bir kısmının çalgı materyallerinin unuttukları görülmüştür. Müzik öğretmeni adaylarının tamamının verdiği cevaplara göre bu ifadeye zayıf düzeyde katıldıkları tespit edilmiştir.
48. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine yönelik tükenmişlik düzeyleri oldukça düşüktür.

6. 2. Öneriler

6. 2. 1. Araştırma Sonuçlarına Dayalı Öneriler

1. Benzer bir araştırma, bu çalışmada kullanılan ölçek ile ya da daha farklı bir ölçek ile Eğitim Fakültelerinin Müzik Öğretmenliği Programları dışında kalan Konservatuar ve Müzikoloji bölümlerinde de yapılabilir.
2. Müzik öğretmenliği bölümlerinin bireysel çalgı dersi dışında kalan diğer dersleriyle de ilgili öğrencilerde tükenmişliği ölçebilecek ölçekler geliştirilebilir ve

geliştirilecek olan bu ölçeklerle üniversitelerin müzik öğretmenliği bölümlerinde okuyan öğrencilerin diğer derslerle ilgili tükenmişlik düzeyleri ölçülebilir.

3. Müzik öğretmen adaylarındaki sınıf düzeyinde tükenmişlik nedenlerinin daha iyi anlaşılması için benzer bir çalışmaların tüm sınıfların düzeyinde yapılmasında yarar görülmektedir.
4. Müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlikleri ile ilgili kıstasları belirlemeye ilişkin çalışmalar yapılabilir ve bir takım önlemler alınabilir.
5. Türkiye genelinde daha geniş bir örneklem grubu ile çalışmaların yapılması önerilebilir.
6. Araştırmada kullanılan ölçeğin ülkenin farklı üniversitelerinin müzik bölümlerinde hatta Güzel Sanatlar Liselerinde de uygulanması ve alınan sonuçların benzerlik taşıyıp taşımadığı karşılaştırılabilir.
7. Araştırmada kullanılan ölçeğe benzer olacak şekilde bireysel çalgı dersine yönelik tükenmişliği ölçebilecek ve bireysel çalgı dersi tükenmişlik düzeyini daha farklı açılardan değerlendirmeyi sağlayabilecek daha farklı bir ölçek geliştirilebilir.
8. Üniversite hayatına yeni başlayan müzik öğretmen adaylarına yönelik çalışmalar yapılarak ileriki sınıflarda yaşanabilecek tükenmişliğin önüne geçilebilir.

6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

1. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının tanımlayıcı özellikleri ve ilgili sorulara verdikleri yanıtlar ile tükenmişlik düzeyleri arasında sınıf değişkeni dışında herhangi bir fark bulunmadığından dolayı araştırmanın bir benzerinin araştırmanın uygulandığı üniversitelerde farklı yıllarda tekrar uygulanabileceği,
2. Araştırmaya katılan müzik öğretmeni adaylarının sayısının araştırma sonuçlarını büyük ölçüde etkilediği düşünüldüğünden benzer bir araştırmanın aynı üniversitelerde daha çok katılımcıyla ve daha farklı açılardan değerlendirilecek şekilde tekrar yapılabileceği,
3. Bu araştırmada kullanılan ölçeğin güvenilirliği çok yüksek olsa da araştırma sonuçlarının müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine ilişkin tükenmişliği ile ilgili herhangi bir fark yaratmaması ve açıklayıcı olmaması ayrıca bu araştırmada kullanılan ölçeğin tarafımızca ilk kez kullanılması nedeniyle farklı çalışmalarla karşılaştırılmamasından dolayı aynı ölçeğin ilerleyen yıllarda farklı çalışmalarda kullanılarak bu araştırma ile benzer ve ayrı düşen noktalarının karşılaştırılması ile ilgili öneriler verilebilir.

7. KAYNAKLAR

- Akbulut, E. (2006). Günümüz müzik eğitimcisi nasıl olmalıdır?. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20, 23-28.
- Akkoç, İ. ve Tunç, H. (2015). Örgüt çalışanlarının tükenmişlik düzeylerinin araştırılması: Balıkesir İl Milli Eğitim Müdürlüğü Örneği. *Balıkesir University Journal of Social Sciences Institute*, 18(34), 1-4.
- Akıl, E. ve Yazar, T. (2014). Üniversite hazırlık sınıfı öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Electronic Journal Of Education Sciences*, 3(6), 51-67.
- Akın, O. (2016). *Ücretli öğretmenlerin tükenmişlik düzeyleri* (Tezsiz yüksek lisans projesi). Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Denizli.
- Albuz, A. (2004). Müzik öğretmenliği eğitiminde çok boyutluluk. *Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24(2), 105-110.
- Ardıç, K. ve Polatci, S. (2008). Tükenmişlik sendromu akademisyenler üzerinde bir uygulama (GOÜ örneği). *İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 10(2), 1-28.
- Ardıç, K. ve Polatci, S. (2009). Tükenmişlik sendromu ve madalyonun öbür yüzü: İşle bütünleşme. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 32, 21-46.
- Aslan, Ş. ve Özata, M. (2008). Duygusal zekâ ve tükenmişlik arasındaki ilişkilerin araştırılması: Sağlık çalışanları örneği. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 3, 77-97.
- Aypay, A. ve Eryılmaz, A. (2011). Lise öğrencilerinin derse katılmaya motive olmaları ile okul tükenmişliği arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(21), 26-44.
- Bağcı, H. ve Karagül, S. (2013). Türkçe öğretmenlerinin meslekî tükenmişlik düzeyi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(8), 184-193.
- Baş, G. (2012). İlköğretim öğrencilerinde tükenmişlik: Farklı değişkenler açısından bir değerlendirme. *Journal of European Education*, 2(2), 31-33.
- Biçen, E. ve Efe, R. (2014). *Yeni atanan öğretmenlerde tükenmişlik sendromu* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Dicle Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Diyarbakır.
- Budak, G. ve Sürgevil, O. (2013). Tükenmişlik ve tükenmişliği etkileyen örgütsel faktörlerin analizine ilişkin akademik personel üzerinde bir uygulama. *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 20(2), 95-108.

- Cemaloğlu, N. ve Şahin, D. E. (2007). Öğretmenlerin mesleki tükenmişlik düzeylerinin farklı değişkenlere göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 15(2), 465-484.
- Ceyhan, A. A. ve Siliğ, A. (2005). Banka çalışanlarının tükenmişlik düzeyleri ile uyum düzeyleri arasındaki ilişkiler. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 1-14.
- Coşkun, M. K. (2012). Din kültürü ve ahlak bilgisi öğretmenlerinin tükenmişlik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 41, 64-77.
- Çakır, M. A. ve Acar, H. (2015). Lise öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi (Yeşilova ilçesi örneği). *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(34), 152-168.
- Çapulcuoğlu, U. ve Gündüz, B. (2012). Öğrenci tükenmişliğini yordamada stresle başa çıkma, sınav kaygısı, akademik yetkinlik ve anne-baba tutumları değişkenlerinin incelenmesi (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Mersin Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Mersin.
- Çelik, G. T., Bağrıaçık, R. ve Oral, E. L. (2012). Mimarlık bölümü öğrencilerinin akademik tükenmişlikleri. *Engineering Sciences*, 7(1), 358-367.
- Çokluk, O. (2001). Engelliler okullarında görev yapan yöneticilerde ve öğretmenlerde tükenmişlik. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Özel Eğitim Dergisi*, 3(1), 36-37.
- Dülger V. ve Gezgin M. F. (2014). *Tükenmişlik sendromu ve iş doyumuna etkisi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Erdinç, D. (2008). Üniversiteye uyum sürecinde yalnızlığı yordamada sosyal destek ve sosyal bağlılığın doğrudan ve dolaylı rolleri. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 3(29), 13-24.
- Filiz, Z. (2014). Öğretmenlerin iş doyumunu ve tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 10(23), 157-172.
- Freudenberger, H. J. and Richelson G. (1994). Tükenmeye rağmen nasıl yaşanabilir? (Y. Taş, Çev.). Nesrin. H. Ş. (Ed.), *Stresle başa çıkma (olumlu bir yaklaşım)* (s. 64-67). Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Gençyürek, D. (2014). *Türkiye'deki üniversitelerin eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümleri müzik eğitimi anabilim dallarında görev yapan öğretim elemanlarının tükenmişlik sendromunun belirlenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Girgin, D. (2015). Bireysel çalgı dersi tükenmişlik ölçeği geliştirme çalışması: Geçerlik ve güvenilirlik analizi. *Bartın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 115-126.
- Güdük, M., Erol, Ş., Yağcıbulut, Ö., Uğur, Z., Özvarış, Ş. B. ve Aslan, D. (2005). Ankara'da bir tıp fakültesinde okuyan son sınıf öğrencilerde tükenmişlik sendromu. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 14(8), 169-173.

- Güllüce, A. Ç. ve İşcan, Ö. F. (2010). Mesleki tükenmişlik ve duygusal zekâ arasındaki ilişki. *Eskişehir Osmangazi Üniversitesi İİBF Dergisi*, 5(2), 7-29.
- Güllüoğlu, Ö. ve Doksat Güvendeğer, N. (2015). *Lise sonnda okumakta olan öğrencilerde bir işte çalışıp çalışmamanın tükenmişlik sendromuna ve okul başarısına etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Gündüz, B., Çapri, B. ve Gökçakan, Z. (2012). Üniversite öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 38-55.
- Gündüz, B., Çapri, B. ve Gökçakan, Z. (2013). Mesleki tükenmişlik, işle bütünleşme ve iş doyumunu arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 3(1), 29-49.
- Gündüz, B. (2005). İlköğretim öğretmenlerinde tükenmişlik. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(1), 152-166.
- Güneş, İ., Bayraktaroğlu, S. ve Kutanis, R. Ö. (2009). Çalışanların örgütsel bağlılık ve tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki: Bir devlet üniversitesi örneği. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 14(3), 481-497.
- Izgar, H. (2003). *Okul yöneticilerinde tükenmişlik*. Ankara: Nobel.
- İnci, U. ve Burak, S. (2017). Müzik öğretmenlerinin mesleki tükenmişlikleri (Antalya ili örneği). *Journal of Research in Education and Teaching*, 6(1), 453-463.
- Karakelle, S. ve Canpolat, S. (2010). Tükenmişlik düzeyi yüksek ilköğretim öğretmenlerinin öğrencilere yaklaşım biçimlerinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 33(147), 106-120.
- Kaya Göktepe, A. (2016). *Tükenmişlik sendromu*. İstanbul: Nesil Yayınları.
- Kazemghamsari, A. (2015) *Teacher's burnout and determining the most important components of burnout with a case study on academic staff* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi) İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Konakay, G. (2013). Akademisyenlerde duygusal zekâ faktörlerinin tükenmişlik faktörleri ile ilişkisine yönelik bir araştırma: Kocaeli Üniversitesi örneği. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(1), 121-144.
- Korkmaz, Ö. (2004). Müzik öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik düzeyleri. *M.Ü. Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 20, 125-148.
- Kurtuldu, M. K. ve Aksu, C. (2016). Müzik öğretmeni adaylarının lisans programı başarılarının mezun olunan lise türüne göre karşılaştırılması. *Electronic Turkish Studies Academic Journals*, 11(14), 425-440.
- Kutsal, D. ve Bilge, F. (2012). Lise öğrencilerinin tükenmişlik ve sosyal destek düzeyleri. *Eğitim ve Bilim*, 37(164), 283-297.

- Küçük, D. P. (2012). Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmenliği mesleğine yönelik tutumları. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 19, 151-161.
- Küçüksüleymanoğlu, R. ve Eğilmez, H. O. (2013). Müzik öğretmeni adaylarının tükenmişlik düzeyleri: Uludağ Üniversitesi örneği. *International Journal of Social Science*, 6(3), 905-923.
- Maslach, C., Jackson, S. E., Leiter, M. P., Schaufeli, W. B. and Schwab, R. L. (1986). Maslach burnout inventory. Palo Alto, CA: *Consulting psychologists press*, 21, 3463-3464.
- Nacakcı, Z. ve Dalkıran, E. (2011). Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin bireysel çalgı sınavına yönelik kaygıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 3(5), 46-56.
- Otacıoğlu, S. G. (2008). Müzik öğretmenlerinde tükenmişlik sendromu ve etkileyen faktörler. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(15), 103–116.
- Oruç, S. ve Özgür, İ. (2007). *Özel eğitim alanında çalışan öğretmenlerin tükenmişlik düzeylerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Adana ili örneği)* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Adana.
- Önal, M. ve Ünal, A. (2010). *Eğitim iş görenlerinin duygusal zekâları ile mesleki tükenmişlik düzeyleri arasındaki ilişki* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Selçuk Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Polatci, S. (2007). *Tükenmişlik sendromu ve tükenmişlik sendromuna etki eden faktörler (Gaziosmanpaşa Üniversitesi akademik personeli üzerinde bir analiz)* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tokat.
- Secer, I. ve Gençdoğan, B. (2015). Ortaöğretim öğrencilerinde okul tükenmişliğinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Turkish Journal of Education*, 1(2), 25-37.
- Seferoğlu, S. S., Yıldız, H. ve Yücel, Ü. A. (2014). Öğretmenlerde tükenmişlik: Tükenmişliğin göstergeleri ve bu göstergelerin çeşitli değişkenler açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 39(174), 348-364.
- Sümbüloğlu, K. (1993). *Biyoistatistik*. Ankara: Özdemir Yayıncılık.
- Sürgevil Dalkılıç, O. (2014) *Çalışma hayatında tükenmişlik sendromu*. Ankara: Nobel.
- Talışık, E. (2016). Müzik öğretmenlerinin mesleki genel yeterlik algıları ile doyum ve tükenmişlik düzeyleri arasındaki bağıntının incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(37), 1-14.
- Tansel, B. (2015). Üniversite öğrencilerinin tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 44(2), 241-262.

- Tatlıcı, M. ve Kırımoğlu, H. (2008). Atletizm antrenörlerinin mesleki tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(1), 34-47.
- Tümkiye, S. ve Çavuşoğlu, İ. (2010). Sınıf öğretmenliği son sınıf öğretmen adaylarının tükenmişlik düzeylerinin incelenmesi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 19(2), 468-481.
- Yazıcı, K. ve Avcı, E. (2011). Sosyal bilgiler öğretmenlerinin mesleki tükenmişlik durumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 1(4), 29-37.
- Yıldırım, İ. ve Ergene, T. (2003). Lise son sınıf öğrencilerinin akademik başarılarının yordayıcısı olarak sınav kaygısı, boyun eğici davranışlar ve sosyal destek. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25, 224-234.
- Yiğit, B. (2013). Bilimsel araştırmanın temelleri. S. Baştürk (Ed.), *Bilimsel araştırma yöntemleri* (s. 1-31). Ankara: Vize Yayıncılık.
- URL-1, <http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com> Sözlük. 2 Kasım 2018.

8. EKLER

Ek 1. Çalışmanın Yapılmasına Dair İzin Belgeleri

TASNİF DIŞI
T.C.
ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ
Rektörlük

Güzel Sanatlar

Meltem Dündüç

Sayı : 49933177-044-E.12364
Konu : Anket Uygulama İzni

30/05/2018

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

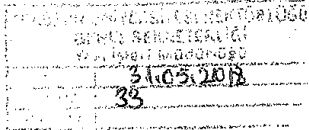
İlgi : 11/05/2018 tarihli ve 25919855-044-E.52 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazınız ile belirtilen Üniversitemiz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Bilim Dalı yüksek lisans öğrencisi Zafer Ali YILDIRIM'ın "Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Öğrenim Gören Öğretmen Adaylarının Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi (Karadeniz Bölgesinde Örneği)" isimli tez çalışması kapsamında Üniversitemiz Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerine anket uygulama isteği Rektörlüğümüzce uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

e-İmza Alanı

Prof. Dr. Vedat CEYHAN
Rektör a.
Rektör Yardımcısı

AKTAS
PERSONEL DAİRESİ
BAŞKANLIĞINA
31.05.2018

TÜ
e-İmza

Adres: Ondokuz Mayıs Üniversitesi Rektörlük Binası
Telefon: 0362 312 19 19 Faks: 0362 457 60 91
Elektronik Ağ: <http://www.omu.edu.tr/>

Kep Adresi: omu@hs01.kep.tr

Seçil AKTAŞ
secil.aktas@omu.edu.tr
Dahili Tel: 7015

5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu'na uygun olarak Güvenli Elektronik İmza ile üretilmiştir.
Evrak teyidi <https://ebyssorgu.omu.edu.tr> adresinden 0131-DDTG-05ZV kodu ile yapılabilir.

Ek 1'in devamı

T.C.
GİRESUN ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 62357867-000-E.27164

17.05.2018

Konu : Zafer Ali YILDIRIM'a Bilimsel Çalışma
İzni Verilmesi Hk.

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 11.05.2018 tarihli ve 24129208-52 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Eğitim Bilimleri Enstitüsü Lisansüstü öğrenci Zafer Ali YILDIRIM'ın hazırlamakta olduğu tezi bilimsel araştırması için Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Öğrencilerine (1,2,3 ve 4. Sınıf) anket ve uygulama isteği talep ettiği ilgi yazınız ile bildirilmiş olup, söz konusu uygulamanın Fakültemizde yapılmasında uygun bulunmuştur.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

 e-İmzalıdır

Prof.Dr. Murat TAŞ
Dekan

Dağıtım:

Gereği:

Karadeniz Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne

Bilgi:

Güzel Sanatlar Eğitimi Bölüm Başkanlığına

**BELGENİN ASLI
ELEKTRONİK İMZALIDIR.**
18.05.2018

Not: 5070 sayılı elektronik imza kanunu gereği bu belge elektronik imza ile imzalanmıştır.

Evrak Doğrulama Kodu : FLC5URYGGKCKMJC4FXZ Evrak Takip Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/giresun-universitesi-ebys>
Giresun Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güre Yerleşkesi Gaziler Mah. Prof. Ahmet Taner
Kışlalı Cad. 28200 Merkez / GİRESUN
0 454 310 12 00
0 454 310 12 87

Bilgi için: Hasan AKTAY
Bilgisayar İşletmeni

Ek 1'in devamı

T.C.
KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Fatih Eğitim Fakültesi Dekanlığı

Sayı : 33063017-044-E.2572
Konu : Anket İsteği

15/05/2018

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi : a) 15/05/2018 tarihli ve 84284284-044-E.2543 sayılı yazı.
b) 11/05/2018 tarihli ve 25919855-044-E.805 sayılı yazı.

Enstitünüz Güzel Sanatlar Eğitimi Müzik Eğitimi Yüksek Lisans öğrencisi Zafer Ali YILDIRIM'ın, "Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında Eğitim Gören Öğretmen Adaylarının Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik Düzeylerinin İncelenmesi" adlı çalışması için Fakültemiz Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Öğretmenliği lisans programı öğrencilerine uygulama isteği, çalışmanın çoğaltılarak (200 adet kadar) bizzat kendisinin yapması koşuluyla Dekanlığımızca uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

e-imzalıdır
Prof. Dr. Şule BAHÇECİ
Dekan

Ek 2. Anket

Sevgili öğrenciler, aşağıda bilimsel bir çalışmada kullanılmak üzere hazırlanmış, tükenmişlik durumunu ölçmeye yönelik çeşitli sorular bulunmaktadır. Vereceğiniz cevaplar çalışma haricinde hiçbir yerde kullanılmayacaktır. Sorulara içtenlikle verdiğiniz cevaplardan dolayı teşekkür ederim.

Cinsiyetiniz:

1. Kadın
2. Erkek

Lise Mezuniyetiniz:

Güzel Sanatlar Lisesi Anadolu Lisesi Normal Lise Diğer :

Sınıfınız:

1 2 3 4 5 ve üzeri

Akademik not ortalamanız:

Haftalık ders saatiniz :

Aylık harçlık miktarınız:

Ek bir işte çalışıyor musunuz? Evet Hayır

Evet ise:.....

Bireysel Çalgınız:

Barınma yeriniz: Yurt öğrenci evi Aile Diğer.....

Geleceğe yönelik kaygılarınız:
.....

	Lütfen aşağıda verilen ifadeleri okuduktan sonra ifadeye katılma derecenize göre, sorunun yanındaki kutucuğu X ile işaretleyiniz. Lütfen boş ve cevaplanmamış soru bırakmayınız.	Katılmıyorum	Kesinlikle katılmıyorum	Tarafsızım	Katılıyorum	Kesinlikle katılıyorum
		1	2	3	4	5
1	Çalgı dersinde kendimi çaresiz hissediyorum					
2	Çalgı dersinin olduğu günler kendimi hasta hissediyorum					
3	Çalgı dersinde kendimi kapana sıkışmış gibi hissediyorum					
4	Çalgı dersinde kendimi boşlukta hissediyorum					
5	Çalgı dersinde bir an önce dersin bitmesini istiyorum					
6	Çalgı dersi beni gerçekten geriyor					
7	Çalgı dersinin olduğu gün sabah kalkmak istemiyorum					
8	Çalgı dersinde kendimi değersiz ve başarısız biri gibi hissediyorum					
9	Sabah kalktığımda bir gün daha çalgı dersini kaldıramayacağımı hissediyorum					
10	Kendimi çalgımdan duygusal olarak uzaklaşmış hissediyorum					

Ek 2'nin devamı

11	Çalgı dersinden önce sinirli ve gergin oluyorum						
12	Çalgı dersine çalışmak istemiyorum						
13	Elimde olsa çalgı dersine girmezdim						
14	Çalgı dersinde bir umutsuzluk duygusu yaşıyorum						
15	Çalgı dersini mecbur olduğum için alıyorum						
16	Çalgı dersi olmasaydı bölümümü daha çok severdim						
17	Çalgı dersinin olduğu günler kendimi çok bitkin hissediyorum						
18	Çalgı dersinde aşırı endişe yaşıyorum						
19	Çalgı dersinden soğuduğumu hissediyorum						
20	Çalgı dersinden çıktıktan sonra kendimi tükenmiş hissediyorum						
21	Çalgı dersinin olduğu günler sabah kalktığımda yorgunluk hissediyorum						
22	Çalgı dersinden dolayı çok yıprandım						
23	Çalgı dersinde sık sık başım ağrıyor						
24	Çalgı dersinden dolayı yanlış bir bölüm seçtiğimi düşünüyorum						
25	Çalgı dersinde çok çabuk öfkeleniyorum						
26	Çalgı dersi günü yaklaştıkça çok kaygılanıyorum						
27	Çalgı dersinde kendimi boşa zaman harcıyor gibi hissediyorum						
28	Çalgı dersi ile ilgili şeyler ilgimi çekmiyor						
29	Çalgı dersinde konsantre olamıyorum						
30	Çalgı dersinde öğretmenle birebir çalışmak bende çok fazla stres yaratıyor						
31	Çalgı dersinde ne öğretildiği umurumda değil						
32	Çalgı dersinde öğretmenimin söylediği şeylere çok çabuk güveniyorum						
33	Çalgı dersi artık benim için önemli değil						
34	Çalgı dersinde elim ayağıma dolaşıyor						
35	Çalgı dersine çalışmam gerektiğinde çalışmamak için bahaneler bulurum						
36	Çalgı dersinde başarısız olacağımı düşündüğüm için çok heyecanlanıyorum						
37	Çalgı dersi materyallerini sık sık unutuyorum						

Ek 3. Anket Sahibi ile Yazışmalar

Demet Girgin <demetergen@hotmail.com>

Çar 28.03.2018, 12:39

Siz ↕

Merhaba, geliştirmiş olduğum "Bireysel Çalgı Dersi Tükenmişlik Ölçeği"ni yüksek lisans tezinizde kullanabilirsiniz.

Doç. Dr. Demet GİRGİN

Balıkesir Üniversitesi
Necatibey Eğitim Fakültesi
Müzik Eğitimi Anabilim Dalı

From: zaferali yildirim <zay1905@hotmail.com>

Sent: Wednesday, March 28, 2018 9:34 AM

To: demetergen@hotmail.com

Subject: ölçek izin

iyi günler Demet hocam, "Bireysel Çalgı Tükenmişlik Ölçeği"ni yüksek lisans tezimde çalışmak üzere kullanabilir miyim?
Teşekkürler.

9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

Yıldırım, 1984 yılında Malatya'nın Hekimhan ilçesine bağlı Başkanlık köyünde doğdu. 1985 yılında babasının işi dolayısıyla Kahramanmaraş'ın Afşin ilçesine taşındı. İlk ve ortaokulu Afşin'e bağlı Çoğulhan kasabasında, liseyi Afşin Anadolu Lisesinde okudu. 2007 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği bölümünü kazandı ve buradan 2011 yılında mezun oldu. Ardından aynı bölümün Yüksek Lisans Programına girmeye hak kazandı aynı zamanda da Hakkâri'nin Yüksekova ilçesindeki Yüksekova Lisesine atanarak burada 2 yıl görev yaptı. 2013 yılında Eğitim Özünden faydalanarak Trabzon'un Araklı ilçesinde bulunan Yeşilce ilköğretim okuluna tayini çıktı. Yeşilce İlköğretim okulunda 2 yıl çalıştıktan sonra 2015 yılında Sürmene Hasan Sadri Yetmişbir Anadolu Lisesine tayini çıktı. Burada 3 yıl çalıştığı süre içinde gerek halk eğitim gerekse de okulda açtığı bağlama ve gitar kurslarında yetiştirdiği öğrencilerle ilçe çapında farklı etkinliklere imza attı. 2018-2019 yılının Eğitim öğretim periyodu başından itibaren Trabzon'un Of ilçesinin Eskipazar mahallesinde bulunan Eskipazar Ortaokuluna kadrosunu aldırdı. Halen Eskipazar Ortaokulunda hizmetine devam etmektedir.

Ana dalı bağlama olan Yıldırım, gitar ve vürmelik çalgılarda da kendisini yetiştirmeye devam etmektedir. Yabancı dili İngilizcedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres : Zafer Ali YILDIRIM Orgeneral Halis Burhan Cad. Soğuksu Mah. Ertürk Apt.1 Kat
5 No.12 Sürmene/Trabzon

E-Posta : zay1905@hotmail.com